

Sektorsdialog 2014 och 2015

Södra	C O P skogstjänst AB	Brevens bruk
Sydved	Munkedal skog och event AB	Vadsbo skog
Skogssällskapet	Wallnäs AB	SCA skog AB
VIDA skog AB	J G A skog AB	Holmen skog AB
Derome skog AB	Nydala trä	Norra Skogsägarna
Skånetimmer	Sveaskog AB	Norrskog
ATA Timber	Stora Enso skog AB	Martinssons Säg AB
Bergs skog AB	Bergvik skog AB	Stenvalls Trä AB
Rörviks Timber AB	Mellånskog	Persson Invest Skog AB
Boxholms skogar AB	Moelven skog AB	Höglunds skog o hyvleri AB
Baroniet Adelsvärd AB	Weda skog AB	Luleå stift
Skogsutveckling syd AB	Billerud/Korsnäs AB	Tärna-Stensele och Sorsele övre allm
Lunds stift	AB Karl Hedin	Statens Fastighetsverk
Växjö stift	Siljan skog AB	Pajala allmänning
Göteborgs stift	Västerås stift	Callans Trä AB
Linköpings Skogstjänst	Karlstad stift	Nätraälven Skog
Bohlins träexport	Uppsala stift	Arjeplogs allmänning
Gransjöverken AB	Orsa besparingskog	Edsele såg AB
Gustafssons Säteri AB	Fiskarheden Trävaru AB	Jukkas allmänning
Ture Johanssons Trävaru AB	Älvdalens besparingskog	Vilhelmina övre allmänning
Familjen Andersson skog AB	Hilmerskog AB	Arvidsjaur's allmänning
Hushållningssällskapet	Uppsala akademiförvaltning	WWF
Frödinge skog AB	Lima besparingskog	Svenska Naturskyddsforeningen
Skogstjänsten i Åtvidaberg AB	Svedenträ Rågsvedens såg AB	Skogsindustrierna
Munksjö paper AB	HäradSkog AB	LRF Skogsägarna
Värendskog AB	SKOGsam	Sveriges Hembygdsförbund
Levene Säg AB	VVDS	Svenskt Friluftsliv
Ingarps trävaror AB	Hargs bruk	Svenska Jägareförbundet
Jarl Timber AB	Rundvirke skog AB	

Raymond Wide, Erik Sollander, Lars Ekberg

© Skogsstyrelsen, September 2016

Författare

Raymond Wide
Erik Sollander
Lars Ekberg

Projektledare

Raymond Wide

Projektgrupp

Lars Ekberg
Erik Sollander

Upplaga

Finns endast som pdf-fil för egen utskrift

Best nr

1607

Skogsstyrelsens böcker och broschyrer
551 83 Jönköping

Innehåll

Förord	5
Sammanfattning	6
Inledning	10
Bakgrund till sektorsdialogerna	10
Genomförande	12
Slutsatser och analys	14
Dialog som arbetsform	14
Sakfrågor 2014	16
Miljöhänsyn	16
Kulturmiljöhänsyn	18
Förenkling för företagen – e-tjänster	19
Förenklingar för företagen – regelförenkling	20
Skog och vilt	22
Sakfrågor 2015	24
Återkoppling från 2014	24
Kulturmiljöhänsyn	25
Röjning	25
Jämställdhet	26
Bilagor	
Bilaga 1 Diskussionsunderlag inför företagsbesök 2014	28
Bilaga 2 Diskussionsunderlag inför sektorsdialog 2015	34
Bilaga 3 Förteckning över företag och intressenter i sektorsdialoger 2014	40

Förord

Under 2014 och 2015 introducerade Skogsstyrelsen ett nytt arbetssätt med sektorsdialog. I detta meddelande beskrivs arbetssättet samt de slutsatser som Skogsstyrelsen drar av de dialogmöten som genomförts med ledningar för skogsföretag och intressenter under 2014 och 2015. Under 2014 genomfördes ett 80-tal dialogmöten och under 2015 genomfördes ett 20-tal.

I arbetet har vi mötts av stort intresse från i stort alla företag och intressenter som berörs. Sektorsdialog förefaller ha god potential för framtiden och kompletterar Skogsstyrelsens övriga instrument för att få en större skogspolitisk måluppfyllelse. Sektorsdialog som metod är inte färdig utan kommer att behöva fortsätta utvecklas. En hög grad av öppenhet och ömsesidig respekt bedöms vara viktiga förutsättningar för framtiden.

Det övergripande syftet med sektorsdialogerna är att ge en överblick av respektive intressents arbete inom ett antal utvalda områden och identifiera åtgärder som kan bidra till att effektivisera/förbättra Skogsstyrelsens eller intressenternas arbete som ett bidrag till ökad måluppfyllelse av de skogspolitiska målen.

Även under 2016 har Skogsstyrelsen bedrivit sektorsdialog. Skogsstyrelsen avser fortsätta utveckla arbetssättet.

Jönköping i september 2016

Herman Sundqvist
Generaldirektör

Sammanfattning

I slutfasen av Skogsstyrelsens projekt *Dialog om miljöhänsyn* genomfördes i slutet av 2012 en strukturerad dialog med besök till ett tjugotal skogsföretag och intressenter. Fokus låg på miljöhänsyn i skogsbruket.

En slutsats Skogsstyrelsen drog från dessa dialogmöten var att arbetssättet med en strukturerad sektorsdialog med ett urval företag och intressenter har stor potential för framtiden. De berörda företagen och intressenterna var också genomgående positiva och uppmanade Skogsstyrelsen att utveckla arbetssättet.

Under 2014 och 2015 utvidgades ansatsen. Under 2014 genomfördes sektorsdialoger med ledningarna i ett knappt 80-tal företag och intressenter. Under 2015 genomfördes möten med ledningarna i ett 20-tal företag och intressenter. Dessutom genomfördes ett 100-tal dialogmöten med skogsföretagens operativa delar (distrikt, förvaltningar med mera).

I det här meddelandet redovisas arbetet och Skogsstyrelsens huvudsakliga slutsatser av sektorsdialogerna med ledningarna i skogsbruksföretag och intressenter under 2014 och 2015. Någon analys av dialogmötena med skogsföretagens operativa delar har inte genomförts.

För 2014 valdes cirka 70 skogsbruksföretag ut. I stort valdes de företag ut som lämnat in mest avverkningsanmälningar enligt § 14 skogsvårdslagen. För 2015 valdes ett knappt 20 tal företag. Genomgående var dessa större företag som även deltagit under 2014.

Varje sektorsdialog genomfördes som ett möte mellan Skogsstyrelsen och respektive företag/intressent. Ett underlag skickades ut före mötet. Under 2014 var fokus ställt på fem områden: Miljöhänsyn; Kulturmiljöhänsyn; Hantering av avverkningsanmälningar; Förenklingar för företagen samt; Skog och vilt.

Under 2015 användes samma upplägg, med fokus på Kulturmiljöhänsyn; Røjning; och Jämställdhet i skogsbruket.

För varje område gavs en sammanfattning av Skogsstyrelsens syn på området samt tre-fyra frågor som diskussionen fokuserade på. Frågorna var i korthet: Delar man Skogsstyrelsens beskrivning; Vilka åtgärder avser man genomföra för att förbättra situationen; Vad kan Skogsstyrelsen göra för att stödja arbetet.

Genomgående har sektorsdialogerna mottagits väl med sakliga och öppenhjärtiga diskussioner, även i känsliga frågor. Företagen och intressenterna har varit väl bemannade vid mötena. Det utskickade underlaget har genomgående fungerat bra som stöd i diskussionerna.

Flera möjliga förbättringar i arbetssättet har identifierats, främst:

- Många av företagen och intressenterna har gjort egna inspel till agendan, men vid flertalet möten har Skogsstyrelsens punkter dominerat. Ett aktivare deltagande i sättandet av agendan är önskvärt.
- Minnesanteckningarna från mötena är bitvis lite ojämna och bör förbättras.

De väsentligaste slutsatserna Skogsstyrelsen drar är:

Dialogen som arbetsform

- Spridningen inom skogsnäringen är stor, både avseende hur man arbetar och i hur man ser på olika frågor.
- Det finns fortfarande oklarheter i sektorsansvarets innebörd när det gäller miljöhänsyn.
- Certifieringssystemen är grunden för många företags agerande. Skogsstyrelsen behöver förbättra sin kunskap om systemen för att bättre förstå företagens drivkrafter.
- Många företag ger uttryck för att de känner sig kritiserade för de skogsbruksåtgärder de genomför och man uppfattar i regel inte att kritikerna har fog för sina uppfattningar.
- Skillnaden är stor mellan företagen i hur väl olika förändringsarbeten lyckats. Att bättre identifiera framgångsfaktorer och kommunicera goda exempel bedöms vara centralt.
- Mötena har genererat ett mycket stort antal följdaktiviteter i form av gemensamma och enskilda åtaganden samt inkomna synpunkter, idéer och förbättringsförslag från många företag och intressenter. Dessa åtaganden måste tas omhand och återkopplas på ett systematiskt sätt.
- Dialogmötena med intressenterna som inte driver skogsbruk har genomgående varit värdefulla. Fokus har legat på upplägg och transparens i sektorsdialogen men även de förväntningar som finns på Skogsstyrelsen. Intressenterna ser genomgående positivt på sektorsdialogerna, men har höga förväntningar på transparens i arbetet. Det framtida arbetet med sektorsdialoger behöver präglas av öppenhet och ömsesidig respekt.

Miljöhänsyn

- Målbilderna om miljöhänsyn vid förnyingsavverkning är väl kända inom storskogsbruket och i de största företagen pågår på implementering.
- Bland mindre företag är kunskaperna om målbilderna generellt lägre och graden av implementering likaså. Företagen känner sig inte sällan förbisedda och förväntar sig mer information från branschorganisationer och från Skogsstyrelsen.

- Under 2015 framkom att målbilderna har implementerats på många av företagen, främst i form av utbildnings- och kalibreringsinsatser och genom att styrdokument har reviderats.

Kulturmiljöhänsyn

- De flesta företag ställer upp på problembilden med stora skador och det finns även en stor samstämmighet vilka åtgärder som krävs. Men verksamhetsutövarens respektive myndighetens ansvar behöver förtydligas och utvecklas.
- Under 2015 noteras att många företag ser skadorna som allvarliga problem och vidtar åtgärder för att förbättra situationen. Ett vanligt problem är kopplat till markberedning och brott på kommunikationskedjan, vilket innebär att även kända kulturvärden kan skadas.

Förenklingar för företagen, e-tjänster

- Flera företag vill komma igång med eAvverka. Flera förslag till förbättrad funktionalitet gavs.

Förenklingar för företagen, regelförenklingar

- Många företag uppfattar sexveckorsregeln för avverkningsanmälningar som ett problem. Det finns en förväntan att Skogsstyrelsen specifikt, eller staten i allmänhet, på något sätt tittar över frågan. Övriga intressenter ser regeln som en nödvändig del av skogsbrukets öppenhet och är negativa till eventuella förkortningar av tiden.
- Ett gott samarbete mellan myndigheter och kommuner, med lösningar som *En dörr in* med mera bör underlätta företagens regelbörda.

Skog och vilt

- Viltbetesskadorna ses av många företag som ett allvarligt problem, men de geografiska skillnaderna mellan olika områden förefaller vara stora.
- Huvudfåran i viltförvaltningen upplevs vara klar. Dialog, samverkan, bättre sakunderlag och ökad kunskap hos berörda att tolka och nyttja sakunderlagen.
- Projektet *Mera Tall* uppfattas genomgående positivt.
- Det finns förväntningar från företagen att Skogsstyrelsen ska ta en tydligare roll i älgförvaltningen och även bättre beskriva viltbetets ekonomiska konsekvenser.

Röjning

- Det finns en stor samsyn om behovet att utveckla och öka röjningsaktiviteten, samtidigt som frågan är svårarbetad med låg direkt lönsamhet. Flera åtgärder har diskuterats.
- Några av de större företagen har visat intresse för att skapa möjligheter till etablering av nyanlända, till exempel med röjningsarbete.

Jämställdhet

Skogsföretagen delar i stort Skogsstyrelsens bild av jämställdheten i skogsbruket. Alla de större skogsföretagen har någon form av jämställdhetsplan eller policy och har även formulerat mål för jämställdhet. Att mycket återstår att göra kan illustreras av att många menar att frågan är svårarbetad och inställningen att lösningen ligger hos någon annan. En lösning kan vara en ökad samverkan mellan företagen, detta då det finns företag som kommit mycket långt.

Inledning

Bakgrund till sektorsdialogerna

År 2011 fick Skogsstyrelsen och Naturvårdsverket ett regeringsuppdrag att utarbeta en kunskapsplattform för hur man kan uppnå en högre måluppfyllelse när det gäller miljörelaterade mål för hållbart skogsbruk.

I analysen som genomfördes framkom fyra huvudproblem:

1. Skogsbrukets och Skogsstyrelsen hade olika målbilder för vad som kunde ses som tillräcklig hänsyn vid föryngringsavverkning.
2. Skogsstyrelsen hade inte lyckats att kommunicera skogspolitikens målnivå tillräckligt.
3. Det fanns olika uppfattningar om ansvarsförhållandena för att nå en god hänsyn.
4. Uppföljningsmetoderna var alltför otydliga.

Som ett resultat av analysen åtog sig Skogsstyrelsen bland annat att ta initiativ till en utökad dialog om miljöhänsyn och startade därför projektet *Dialog om miljöhänsyn*. En huvuduppgift var att tillsammans med berörda aktörer formulera gemensamma målbilder för miljöhänsyn i skogsbruket. I slutfasen av detta projekt genomförde Skogsstyrelsen under hösten 2012 en strukturerad dialog med besök av ett tjugotal skogsföretag och intressenter. Fokus låg på miljöhänsyn i skogsbruket.

En slutsats Skogsstyrelsen drog från dessa dialogmöten var att arbetssättet med strukturerad dialog med enskilda företag och intressenter har stor potential för framtiden. De berörda företagen och intressenterna var genomgående positiva och uppmanade Skogsstyrelsen att fortsätta och utveckla arbetssättet.

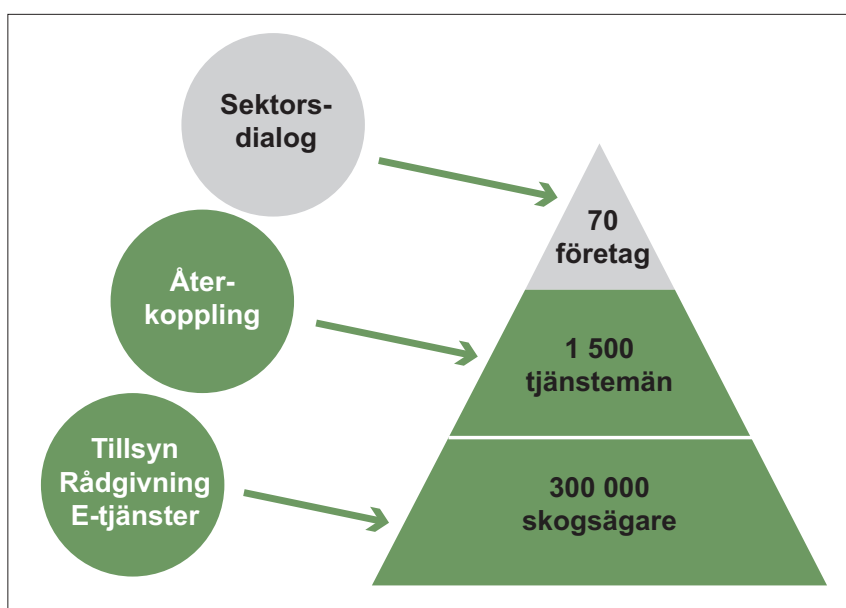
Under år 2014 utvidgades ansatsen och sektorsdialoger genomfördes med ledningarna i ett knappt 80-tal skogsföretag och intressenter, väl spridda i landet. Sektorsdialogerna blev därmed en integrerad del i Skogsstyrelsens arbetssätt.

Arbetet fortsatte under 2015 med dialogmöten med ledningarna i ett 20-tal företag och intressenter. Dessutom genomfördes ett 100-tal dialogmöten med skogsföretagens operativa delar (distrikt, förvaltningar med mera).

Inom förvaltningspolitiken har regeringen fastställt följande övergripande mål för myndigheterna:

En innovativ samverkande statsförvaltning som är rättssäker och effektiv, har väl utvecklad kvalitet, service och tillgänglighet och som därigenom bidrar till Sveriges utveckling och ett effektivt EU-arbete.

Skogsstyrelsen ser sektorsdialog som ett verktyg i linje med regeringens mål.

Figur 1. Stiliserad bild av hur Skogsstyrelsens olika verktyg kompletterar varandra.

I figur 1 ges en överblick av hur Skogsstyrelsens olika verktyg är tänkta att komplettera varandra. Traditionellt har myndigheten haft ett stort fokus på skogsägarna och ett mindre fokus på skogsföretagen och deras tjänstemän. De traditionella verktygen tillsyn och rådgivning, inklusive många av de nyutvecklade e-tjänsterna, riktar sig i huvudsak till de många skogsägarna. Återkoppling av resultat riktas till skogsbrukets tjänstemän och strukturerade dialoger riktas till det relativt fåtal företag som står för den absoluta merparten av skogsbrukets verksamhet, samt andra intressenter. På så vis bedömer Skogsstyrelsen att den skogspolitiska effekten av myndighetens åtgärder bör kunna öka liksom skogsbrukets möjligheter att ta sitt sektorsansvar.

Genomförande

Urvalet av företag för sektorsdialog under 2014 riktades mot de företag som lämnat in mest avverkningsanmälningar om föryngringsavverkning enligt § 14 skogsvårdslagen under 2013. Totalt valdes cirka 70 företag ut. Valet av företag inkluderar både skogsägande företag och företag som inte äger skog men som exempelvis är aktiva som virkesköpare. Sammantaget svarade dessa företag för över 90 procent av den föryngringsavverkade arealen år 2013. Dessutom valdes ett antal övriga intressenter ut som har intressen i skogen och därmed även av den verksamhet som skogsnäringen bedriver.

För 2015 valdes ett 20-tal skogsföretag och intressenter. Genomgående valdes större företag ut. Samtliga hade deltagit även under 2014.

Varje dialogmöte föregicks av en kontakt där Skogsstyrelsen bad om att få genomföra en sektorsdialog. Man gjorde upp om tid och plats för mötet. I de flesta fall tog mötena drygt en halv dag i anspråk. Inför mötet skickades ett förslag till agenda för mötet samt ett gemensamt underlag med ett antal frågeställningar. Företagen och intressenterna ombads också komplettera förslaget till dagordning med egna frågor man ville ta upp med Skogsstyrelsen.

Från Skogsstyrelsens sida leddes mötena normalt antingen av en regionchef eller chefen för skogsavdelningen. Dessutom fanns några ytterligare tjänstemän med, i regel en distriktschef samt relativt ofta även någon tjänsteman från regional nivå eller skogsavdelningen.

Skogsföretagen representerades i regel av skoglig företagsledning och i förekommande fall av skogliga stabsfunktioner. Övriga intressenter representerades i regel på liknande sätt av ett antal ansvariga företrädare för respektive intressent.

Skogsstyrelsen förde minnesanteckningar vid mötena. Efter mötet skickades anteckningarna till företaget/intressenten för kontroll och eventuella synpunkter och korrigeringar fördes in. Minnesanteckningarna är offentlig handling och kan vid förfrågan begäras ut från Skogsstyrelsen.

Underlagen som Skogsstyrelsen skickade ut till företagen och intressenterna återfinns i bilaga 1 (avser 2014) och bilaga 2 (avser 2015).

2014 fokuserades på följande 5 områden:

- Miljöhänsyn
- Kulturmiljöhänsyn
- Hantering av avverkningsanmälningar
- Förenklingar för företagen
- Skog och vilt

För 2015 fokuserades på tre områden:

- Kulturmiljöhänsyn
- Røjning
- Jämställdhet i skogsbruket

För varje område gavs en sammanfattande beskrivning av Skogsstyrelsens syn på frågan. Dessutom ställdes tre eller fyra frågor, något olika för de olika områdena, men i princip:

- Hur ser man på Skogsstyrelsens beskrivning av frågan? Delar man bilden?
- Vilka åtgärder avser man genomföra för att förbättra situationen?
- Vad anser man att Skogsstyrelsen som myndighet behöver göra för att stödja företaget för att förbättra sitt arbete med frågan?

Till några punkter, exempelvis den om hantering av avverkningsanmälningar (2014) har företagsvis statistik skickats ut till respektive företag. Statistiken har innehållit till exempel mängden anmälningar, andel sökta dispenser från § 14 i skogsvårdslagen, andel nyttjande av e-tjänsten eAvverka, antal lagråd, föreläggande och förbud enligt § 30 i skogsvårdslagen med mera.

Till intressenterna skickades samma underlag som till företagen, förutom att någon företagsvis statistik inte har skickats ut. Ansatsen är att transparent redogöra för intressenterna hur Skogsstyrelsen driver sektorsdialog med skogsföretagen.

En förteckning över företag och intressenter som deltagit i sektorsdialog år 2014 finns i bilaga 3.

Slutsatser och analys

Dialog som arbetsform

Genomgående har Skogsstyrelsens dialoginitiativ mottagits väl. Diskussionerna har upplevts ärliga och öppenhjärtiga, även i känsliga frågor och där det funnits tydliga meningsskiljaktigheter. Det finns anledning att ha stora förhoppningar på arbets sättet framöver.

Företagen och intressenterna har genomgående varit väl bemannade under mötena med en ändamålsenlig blandning av rådighet och ämneskunskap för att kunna diskutera frågorna på agendan ur flera perspektiv.

Inbjudan med ett gemensamt brev som beskrev syftet med möte fyllde väl sin funktion och lade bra och tydliga förväntningar på samtalet.

Det gemensamma PM med diskussionsunderlag (*se bilaga 1*) som användes i samtliga dialogmöten har genomgående fungerat som ett bra och nödvändigt stöd.

Att Skogsstyrelsen träffar ett företag i taget, utan vare sig andra intressenter eller kommersiella konkurrenter, uppfattas positivt och underlättar en öppen diskussion.

Skogsföretagen och intressenterna har, i stort utan undantag, varit positivt inställda till arbetsformen, och ser gärna en fortsättning. Det finns en del önskemål om ett bredare tag om frågeställningarna så att även skogliga produktionsfrågor och mer företagsvisa frågor kan tas upp. I några fall har även frekvensen av dialogerna lyfts.

Skogsstyrelsen har god vana av dialog och en väl inarbetad kultur att samverka med och förankra beslut hos både näringen och övriga intressenter. Arbets sättet är på så sätt inte nytt, men omfattningen liksom förväntningarna på väl underbyggda diskussioner har dock ställt helt nya krav på enhetlighet, systematik och samordning av arbetet.

Flera förbättringar av arbets sättet identifierades, främst:

- Många av företagen och intressenterna har varit relativt aktiva i planeringen av mötena och inkommit med egna önskemål om punkter medan andra företag har varit förhållandevis passiva. Ett framtida aktivare deltagande i sättandet av agendan är önskvärt då det verkar för ett mer jämlikt ägarskap av dialogen.
- Minnesanteckningarna från mötena är bitvis lite ojämna. Skogsstyrelsen bör skapa förutsättningar för bättre anteckningar i kommande sektorsdialoger. Här finns även en koppling till ordförandens roll att föra diskussionen och inte minst att sammanfatta de viktigaste slutsatserna.

Skogsstyrelsens arbete med systemtillsyn kan i framtiden komma att påverka förutsättningarna för hur sektorsdialogerna kan genomföras. För att kunna bedriva systemtillsyn måste det finnas ett krav på egenkontroll i regelverken. Om den typen av krav i fram-

tiden kommer att omfatta stora delar av skogsvårdslagen och miljöbalken, lär dialoger inom de områdena behöva bedrivas som systemtillsyn och inte i den här formen av sektorsdialog.

Spridningen mellan företagen i hur man arbetar och syn på olika frågor är stor. ”Förbättringar”, i skogspolitisk mening, kommer i de flesta fall att kräva mer eller mindre företagsvisa lösningar.

Främst skogsbruksföretagens och Skogsstyrelsens respektive roller inom ramen för sektorsansvaret förefaller behöva förtydligas. Både övergripande och för en mängd olika sakfrågor, till exempel traktdirektiv, nyckelbiotoper, uppföljningsrutiner, hänsynspolicyer, produktionsfrågor med mera. Det finns stora förväntningar hos många företag om vad Skogsstyrelsen bör göra. I många fall bedöms de förväntningarna ligga utanför Skogsstyrelsens roll.

De skogliga certifieringssystemen utgör grunden för många skogsbruksföretag i deras agerande. Skogsstyrelsen behöver förbättra sin kunskap om systemen, för att bättre kunna förstå företagens drivkrafter och inom myndighetens roll kunna interagera med certifieringssystemen.

Många företag ger uttryck för att de känner sig kritiserade för de skogsbruksåtgärder de genomför och man uppfattar i regel inte att kritikerna har fog för sina uppfattningar

Skillnaden är stor mellan företagen i hur väl de olika förändringsarbetena för olika ämnesområden lyckats. Att bättre identifiera framgångsfaktorer och kommunicera goda exempel bedöms vara centralt.

Mötena har genererat ett mycket stort antal följdaktiviteter i form av gemensamma och enskilda åtaganden samt inkomna synpunkter, idéer och förbättringsförslag från många företag och intressenter. Dessa åtaganden måste tas om hand och återkopplas på ett systematiskt sätt.

Dialogmötena med intressenterna som inte driver skogsbruk har genomgående varit värdefulla, men har skiljt sig markant från mötena med skogsföretagen. Intressenterna ser genomgående positivt på sektorsdialog, men har höga förväntningar på transparens i arbetet. Förutom upplägg och transparens i sektorsdialogen, har fokus legat på olika förväntningar som finns på Skogsstyrelsen. I flera fall har diskussionen även handlat om intressentens respektive Skogsstyrelsens ställningstaganden även i andra frågor. Att Skogsstyrelsens framtida arbete med sektorsdialog präglas av öppenhet är absolut nödvändigt.

Öppenheten kan dock inte vara total, vilket är viktigt att hålla i minnet. I dialogmöten med företag kan samtalet komma in på sakförhållanden som företaget anser faller under företagssekretessen och som man inte vill ska spridas. Skogsstyrelsen måste respektera den typen av ställningstaganden. Samtidigt måste företagen naturligtvis respektera Skogsstyrelsens roll och uppdrag. Det här kan sammanfattas i att det behövs en ömsesidig respekt under dialogsamtalen.

Sakfrågor 2014

Miljöhänsyn

Skogsstyrelsen har under de senaste åren i bred samverkan med skogsbruket, andra myndigheter och ideella föreningar drivit projektet *Dialog om miljöhänsyn*. Inom projektet har målbilder för god miljöhänsyn, nya föreskrifter och allmänna råd till 30 § SvL och grunderna till ett nytt uppföljningssystem för miljöhänsyn utvecklats.

Målbilderna för god miljöhänsyn syftar till att konkret och handfast tydliggöra samhällets förväntningar på den hänsyn som bör tas vid skogliga åtgärder. Arbetet med att ta fram ett nytt uppföljningssystem pågår inom ett projekt till vilket det knutits en expertgrupp med bred representation.

Skogsstyrelsen ser fortfarande brister i den hänsyn som tas vid förnygringsavverkning, främst körskador och hänsyn mot vatten, kulturmiljöer och fornlämningar samt hänsynskrävande biotoper.

Från Skogsstyrelsen finns en förväntan på att de framtagna målbilderna omsätts i respektive företags styrande dokument och att företagen på sikt harmonierar egenuppföljningar som görs i skogsbruket efter den uppföljningsmetodik som håller på att tas fram.

Diskussionen utgick därför från följande fyra frågor:

1. Hur ser ni på ert hänsynstagande vid skogliga åtgärder? Vad är era styrkor respektive svagheter? Vad behöver utvecklas?
2. Hur ser ni på de målbilder för god miljöhänsyn som tagits fram inom projektet *Dialog om miljöhänsyn*? Någon del som behöver utvecklas vidare eller kompletteras?
3. Avser ni att inkludera målbilderna i er verksamhetsstyrning? Om i så fall hur gör ni det?
4. Hur ser ni att Skogsstyrelsen kan stödja er i arbetet att utveckla hänsynen?

Analys

Företagens bild av det egna hänsynsarbetet är överlag positiv. Man medger att det finns brister men menar samtidigt att certifieringen både säkrar en godtagbar nivå på hänsynen och en struktur i egenuppföljningarna och förbättringsarbetet.

De övriga intressenterna har genomgående höga förväntningar på hur miljöhänsynen i skogsbruket bedrivs. Flera intressenter ger uttryck för frustration över nuvarande nivå på hänsynen.

Det förefaller finnas en koppling mellan när ett misslyckande uppstår vid en åtgärd och när det uppstår brott på informationskedjan. Nödvändig information eller kunskap, som finns, har inte nått fram till berörda. Möjligen är brott på informationskedjan så vanliga att de kan tyda på någon form av systemfel, vilket i så fall bör vara en fråga för företagets ledningar.

I dialogen noterades att flertalet företag ställer stora krav på sina entreprenörer och maskinförare. De omnämns som nyckelpersoner i vardagshänsynen, och förväntas ha tillgodogjort sig den kompetens och information som krävs för att klara uppgiften. Samtidigt förefaller det som om få skogsföretag använder positiva incitament för att förbättra hänsynstagandet.

Det finns stora förväntningar på stöd från myndigheten, från strategiska och policyskapande diskussioner ända ut till enskilda objekt. Några exempel på uppkomna önskemål från dialogmötena:

- Utbildningar
- Implementering av målbilder
- Kalibreringsövningar
- Uppföljning och återkoppling
- Fältplanering
- Kartmaterial

Nyckelbiotoperna nämns ofta stort problemområde som kräver snar hantering. I synnerhet de större skogsbolagen kritiserar nyckelbiotopsbegreppet och efterlyser en diskussion där allt från att överge nuvarande nyckelbiotopsbegrepp, regionalisera det och ändra tillämpning, till en ackreditering av egna nyckelbiotopsinventerare bör finnas på agendan.

Många företag efterfrågar även mer specifik uppföljning av tagen miljöhänsyn, både avseende olika hänsynsvariabler och olika delar i kedjan från företag till planerare och maskinförare.

Genomgående har företagen svårt att ta till sig kritik när den är svepande och inte upplevs vara specifik eller konstruktiv.

Alla stora skogsföretag hade bra kunskap om målbilderna. Man arbetar nu med att implementera dem, vanligen genom att inkorporera målbilderna i sina befintliga rutiner, policys och traktdirektiv. Synpunkter på målbilderna finns dock:

- Vissa har en känsla av att Skogsstyrelsen efter dialogprojektet har släppt målbilderna och lämnat över det till skogsbruket att förvalta.
- Vissa av målbilderna har upplevt som mer konkreta och lättare att ta till sig än andra.
- Målbilder kring Sociala värden har inte satt sig och flera företag upplever dem som otydliga.
- Flera företag önskar en förklaring, en ”översättning” av hur målbilderna förhåller sig till certifieringskraven.

- Åtgärder för tillskapande av naturvärden upplevs saknas i målbildsarbetet.
- Flera företag önskar en regionalisering av målbilderna.

Slutsatser

Målbilderna om miljöhänsyn vid föryngringsavverkning är väl kända inom storskogsbruket och i de största företagen pågår implementeringen, normalt genom att inkludera dem i de interna styrande dokumenten.

Bland de mindre företagen är kunskapen om målbilderna och även graden av implementering lägre. Flera upplever att man haft små möjligheter att hålla sig a jour med arbetet och riktar kritik mot såväl Skogsstyrelsen som sina egna branschorganisationer. Det finns dock en nyfikenhet och vilja inför arbetet med målbilderna vilket är positivt.

Att målbilderna saknar kopplingar till landskapsnivån ses av många som en brist.

Det förefaller finnas en koppling mellan när ett misslyckande uppstått vid en åtgärd och när det uppstått brott på informationskedjan. Nödvändig information eller kunskap, som finns, har inte nått fram till berörda.

Beträffande hänsynsarbetet på företagen noteras att flertalet företag ställer stora krav på sina entreprenörer och maskinförare. Men få företag förefaller skapa positiva interna incitament för att förbättra hänsynstagandet.

Kulturmiljöhänsyn

Skogsstyrelsen har i hänsynsuppföljningen konstaterat att andelen forn- och kulturlämningar som skadas i samband med skogliga åtgärder är oacceptabelt hög. Närmare 50 procent av de kända och registrerade lämningarna påverkas eller skadas. För att komma till rätta med detta problem måste myndigheter och skogsbruk samverka genom att ha en fortsatt dialog, information och framför allt ha en vilja att åstadkomma en förändring.

I projektet *Dialog om miljöhänsyn* har det tagits fram målbilder för god miljöhänsyn. Vidare har det föreslagits en vision som innebär att inga kända forn- och kulturlämningar ska skadas vid skogsbruk och om så sker ska skadorna återställas. Som en indikator ska minst 95 procent av de kända forn- och kulturlämningarna vara oskadade år 2020.

En viktig fråga är vilka förändringar och åtgärder som skogsbruket anser är nödvändiga för att nå ett bättre resultat i skogen. Är det genom ökad kunskap via utbildningar och kalibreringar eller är det via ändrade interna rutiner som bäst effekt nås.

Tre diskussionsfrågor ställdes under dialogerna:

1. Hur ni ser på visionen och indikatorn?
2. Vilka åtgärder ser ni är viktigast för er att vidta för att kulturmiljöhänsynen skall bli bättre, till exempel hur säkerställer ni att information når hela vägen ut?
3. Vilket stöd vill ni ha från Skogsstyrelsen i det här arbetet?

Analys

De allra flesta företag ställer upp på visionen och indikatorn (*se föregående sida*). Några ser dock stora problem att klara de yttäckande lämningarna (fossila åkermarker) främst i södra Sverige. Flera tar även upp att länsstyrelserna hanterar dessa lämningar olika, till exempel hur markberedning får ske samt behovet av att tydligt definiera och kommunicera vad som räknas som en skada.

Bland de övriga intressenterna ses kulturmiljöhänsynen i skogsbruket som mycket viktig och flera uttrycker frustration över nuvarande skadenivåer och att vidtagna åtgärder i skogsbruket ännu inte gett tydliga positiva resultat.

Flera nämner att länsstyrelsernas beslut inför en avverkning måste komma mycket snabbare. Helst inom 6 veckor. Någon tar upp exempel på beslut som har blivit felaktigt, på grund av bristande kartunderlag. Flera anser att länsstyrelserna borde komma ut och snitsla av lämningarna. Vissa länsstyrelser gör också det.

Samtliga företag anger betydelsen av bra underlag och tar då upp traktdirektivet som ett sådant. En svårighet som företagen ser är hur man kan säkra och få ut informationen till samtliga led i avverkningskedjan. Och hur ska man säkra att samtliga tar till sig informationen.

Många ser användningen av kulturstubbar som ett bra sätt att markera lämningarna i fält. Här finns ett behov av utbildning för att känna igen och hitta lämningar samt även att myndigheterna snabbt återkopplar resultaten. Några nämner den dåliga kvalitén i Fornsök (FMIS), framför allt då brister i den geografiska positioneringen av lämningar. Flera företag har också funderingar på hur nya lämningar som hittas i samband med avverkning kan registreras.

Slutsatser

De flesta ställer upp på bakgrundsbeskrivningen och problembilden och det finns även en stor samstämmighet vilka åtgärder som krävs. Men vad som ingår i verksamhetsutövarens ansvar och vad som är myndighetens ansvar behöver förtydligas och utvecklas. Detta är inte minst viktigt för att styra förväntningarna.

Beträffande kulturmiljöhänsyn noteras rätt genomgående en god insikt om problemen. Diskussionen har ofta handlat om ett konstruktivt sökande efter bra lösningar. Det är viktigt att diskussionerna fullföljs. I många fall handlar diskussionerna om till exempel kompetenssatsningar och tekniska uppdateringar av kartsikt.

Förenkling för företagen – e-tjänster

Skogsstyrelsen har tidigare konstaterat att förenklingsarbetet inom skogspolitiken i stor utsträckning handlar om att på olika sätt förenkla företagets myndighetskontakter, till exempel genom att utveckla e-tjänster.

Inom ramen för projektet *En dörr in* har Skogsstyrelsen utvecklat ett flertal e-tjänster riktat till olika målgrupper. Sedan tidigare finns tjänsten eAvverka som är ett elektroniskt överföringsformat för anmälningar om föryngringsavverkning.

Skogsstyrelsen bedriver också i samarbete med länsstyrelserna ett arbete med syftet att ta fram en gemensam inlämningsfunktion för alla skogliga ärenden. Skogsstyrelsen arbetar även med att tillhandahålla data för att underlätta för företagen, till exempel genom det regeringsuppdrag myndigheten har att ta fram skogliga skattningar från Lantmäteriets nationella laserskanning.

Frågan som låg till underlag för diskussionen var ”Vilka är de viktigaste åtgärderna Skogsstyrelsen kan göra för att förenkla för företaget i fråga om e-tjänster och övrigt?”

Analys

De flesta företagen känner till eAvverka, Mina sidor med flera tjänster. Flera företag var också intresserade att börja använda eAvverka. Några framförde dock att eAvverka inte fungerade ihop med deras egna system och/eller att kostnaderna blir för höga. Något företag upplever att det är svårt och krångligt att anmäla en avverkning via mina sidor.

Många framförde olika förslag till att utveckla Skogsstyrelsens e-tjänster, till exempel för flera typer ärenden som samråd. Flera lämnade förslag på ”tekniska” förbättringar, till exempel utveckla mera så kallade ”förlåtande” system. Några företag ville också ha fler karttjänster.

Slutsatser

Flera företag vill komma igång med eAvverka och några var intresserade av laserscanningens möjligheter. Många förslag till förbättringar av funktionaliteten i systemen och fler tjänster framfördes och noterades. Flera av förslagen ligger dock utanför Skogsstyrelsens ansvarsområde.

Rörande E-tjänster, regelförenklingar med mera, finns ett tekniskt driv hos många företag att i större utsträckning nyttja Skogsstyrelsens e-tjänster. Då behoven varierar behöver Skogsstyrelsen överväga hur marknadsföring och riktade tjänster bör utformas.

Förenklingar för företagen – regelförenkling

Skogsstyrelsen har i uppdrag att förenkla för företagen. Regeringens målsättning med det här arbetet är att företagen ska uppleva en märkbar positiv förändring i sin vardag. Förenklingsarbetet innebär flera typer av åtgärder. Här fokuseras på förenklingar av regelverket.

När det gäller förenkling av regler lämnade Skogsstyrelsen i mars 2012 in förslag till regeringen på förenklingar i skogsvårdslagen, skogsvårdsförordningen och i Skogsstyrelsens föreskrifter. Samtliga förslag är idag genomförda, antingen av regeringen (lag och förordning) eller Skogsstyrelsen (föreskrifter och allmänna råd). Dessutom föreslog Skogsstyrelsen att ett antal ytterligare möjligheter till regelförenklingar skulle utredas. Även dessa utredningar har genomförts.

Regelförenkling och att förtydliga regler pågår även i det löpande arbetet med att revidera föreskrifter: Skogsstyrelsen har under de senaste åren reviderat föreskrifterna till 30 § skogsvårdslagen och utvecklat nya föreskrifter till 12 kap. 6 § miljöbalken för att tydliggöra vilka åtgärder som faller under samrådsplikten.

Analys

Ett önskemål om regelförenklingar dominerar kraftigt. Många företag ser stora problem med sexveckorsregeln för att lämna in avverkningsanmälningar enligt 14 § skogsvårdslagen och vill få till en förkortning. Rätt många andra önskemål tas också upp, några av dem som tas upp av flera företag redovisas nedan.

Artskyddsförordningen nämns i stort inte under mötena, vilket kan ses som lite märkligt. Det förklaras troligen av att frågan inte landat ute bland företagen och intressenterna när dialogmötena genomfördes.

Sexveckorsregeln

Många företag markerar sexveckorsregeln som sitt största problem med nuvarande regelverk. Bilden är dock inte entydig. Ett antal företag menar att man med god framförhållning, särskilt sedan giltighetstiden för avverkningsanmälningar förlängts, inte ser några svårigheter. De företagen har i regel huvuddelen av sin verksamhet på egen skogsmark. Bland de företag som till stor del köper sitt virke upplevs problemet som större och det finns en stor samsyn om behovet att korta sexveckorsregeln.

Flera av de övriga intressenter ser sexveckorsregeln som en nödvändig del av öppenheten i skogsbruket och ser negativt på eventuella förkortningar av tiden.

Bland företagen finns många tankar om hur en förändring skulle kunna genomföras. Från en allmän sänkning, oftast till 4 veckor, till olika former av differentierad hantering med huvudtanken att ”enkla objekt” borde kunna ges en kortare tid, säg 2–3 veckor, medan ”svårare” objekt borde kunna få ta upp till 6 veckor – i något fall till och med längre än så. Ett annat tankespår är att någon form av ”ackreditering” av företag skulle kunna öppna upp för en snabbare hantering.

Även dispenshanteringen kritiseras på sina håll. Många företag menar att den borde kunna göras mer generös och förenklas, särskilt i samband med oväntade väderförhållanden, storm mm. Andra menar att man inte har behov av ökade dispenser.

Övriga önskemål

I övrigt finns en ganska diger lista på önskvärda förändringar. Genomgående är det något eller några företag som framför önskemålen. Här redovisas bara några av de som tagits upp av flera företag:

- Att man inte kan göra gemensamma anmälningar för objekt som ligger mer än 100 meter från varandra kritiseras i flera fall, andra tycker det är OK.
- Bidragshanteringen uppfattas, särskilt av företag längst i söder, som onödigt krånglig. I något fall menar man att Skogsstyrelsen förefaller ha en stor misstro mot sökandens intentioner. Någon pekar på att man avstår från att söka bidrag såvida det inte är mycket stora belopp. Någon annan menar att ansökningsförfarandet är så komplicerat att man gärna ”tar höjd” för oväntade kostnadsökningar för att undvika att behöva söka igen.

- Olika handläggningstider mellan Skogsstyrelsen och Länsstyrelsen uppfattas av flera som besvärande. Exempelen varierar. Att kommuner ibland vill ha en separat anmälan i samband med vattenskyddsområden är ett exempel. En gemensam inlämningsfunktion vore önskvärd.
- Behov av att säkra hanteringen av Natura 2000 mot länsstyrelserna nämns också.
- Synen på förändring av regelverken varierar. Några stora företag pekar på att det är bra att göra succesiva mindre ändringar som man har förutsättningar att ta till sig i verksamheten. Några mindre företag ser stora problem med ideliga förändringar i regelverken. Att omfånget av särskilt 30 § skogsvårdslagen har ökat över tid ses av några som ett problem. Någon menar att man vid regelförändringar skulle kunna ”provköra” på faktiska fall innan man beslutar och inför de nya reglerna.
- Flera företag efterlyser smidigare genomförande av samråd.

Slutsatser

Den stora frågan är sexveckorsregeln för avverkningsanmälningar som av många företag uppfattas som ett problem. Sett ur skogsbrukets syn finns det en logik i tanke-sätt som att ”enkla objekt” eller ”ackrediterade företag” borde kunna få kortad tid. Det synsättet kan komma i konflikt med allmänna transparenskrav i samhället och vikten att möjliggöra för andra aktörer att få insyn i vilka objekt som skogsbruket avser avverka. Det finns en klar förväntan att Skogsstyrelsen specifikt eller staten i allmänhet på något sätt tittar över frågan. De övriga intressenterna ser sexveckorsregeln som en viktig del av skogsbrukets öppenhet och är negativa till eventuella förkortningar av tiden.

Bidragshanteringen, som ju på senare år har striktare regler upp, har uppenbarligen fått följd effekten att ansökningsförfarandet upplevs som krångligare.

Ett gott samarbete mellan myndigheter och kommuner, med lösningar som *En dörr in* med mera, bör kunna underlätta företagens regelbörda.

Skog och vilt

Skogsstyrelsen arbetar för att skogens värden förvaltas i enlighet med samhällets intres-sen. Skogens vilda hjortdjur är en naturlig del i det skogliga ekosystemet. Viltstammarna är inte bara viktiga för ekologiska processer och den biologiska mångfalden, de bidrar även till viktiga samhällsvärden som till exempel friluftsliv, jakt och turism. Viltstam-marna innebär för många markägare ett skogligt mervärde och har ett högt socialt värde för många människor. De kan dessutom vara en viktig komponent för att människor ska vilja bo, leva och arbeta på landsbygden.

När viltstammarna, främst då klövviltet, inte är anpassade till landskapets förutsättning-ar ökar risken för skogsskador. Såväl tillgången på foder och förekomsten av rovdjur påverkar viltstammarnas täthet, men jakt är i de flesta fall den faktor som avgör stam-marnas storlek.

Ur skoglig synpunkt ser Skogsstyrelsen idag en utveckling där viltbetet innebär att skogsägare modifierar skogsskötseln i förhållande till vad forskning och praktisk erfarenhet visat sig vara skogligt fördelaktig. Några modifieringar är:

- Trädslagsval vid föryngring. I stora delar av landet planteras gran på tallmark. Detta medför en lägre förväntad virkesproduktion samt ökad risk för kalamiteter såsom sjukdomar och stormskador.
- I stora delar av landet är det mycket svårt eller förenat med stora kostnader att föryngra med lövträd.
- Røjningar utförs senare för att bestånden ska ha hunnit ur älgbetningshöjd.
- Tvekan att föryngringsavverka på tallmark i områden med hög skaderisk.

Med den bakgrunden gavs tre diskussionsfrågor:

1. Hur ser ni på beskrivningen ovan och Skogsstyrelsens uppfattning? Har ni en annan bild av läget och en annan syn på frågan?
2. Vilka är de viktigaste sakerna ni ser att ni kan göra för att förbättra situationen?
3. Hur ser ni att Skogsstyrelsen kan stötta er i det arbetet?

Analys

Bilden av storleken på problemen med viltbetesskadorna varierar, särskilt geografiskt. Väldigt många företag uppger att man delar Skogsstyrelsens bild av viltbetesskador som ett storskaligt och mycket allvarligt problem. Några av dessa, särskilt sådana som arbetar i ett mindre område, tillägger att just de dock inte har så stora problem. Dessutom finns det rätt många företag som antingen inte tycker att viltskadorna är något problem, alternativt att problemen ändå upplevs som fullt hanterbara. I Mellansverige menar ett antal företag att i de områden där det finns varg har problemen minskat till följd av minskad älgstam.

Resonemangen utgår från problem i samband med föryngring, främst av tall i södra Sverige, men även av ett antal lövträd. Många menar att situationen lokalt har förbättrats något. Föryngringar med tall ökar och skadorna upplevs vara mer hanterbara än tidigare. Många nämner också att RASE (Rönn, Asp, Sälj och Ek) minskar.

Ett fåtal företag, främst större markägare i södra Sverige, pekar på att intäkterna från att sälja jakträtter är en viktig del av deras ekonomi.

Bland intressenterna är det främst jägarföreträdare som markerar en annan bild av situationen. I huvudsak menar man att betesskador beror på brist på lämpligt foder och att skogsbruket självt åstadkommer en stor del av problemet genom sättet att bedriva skogsskötsel, inte minst røjning.

Beträffande Skogsstyrelsens roll i viltförvaltningen menar många att den nuvarande ordningen i stort är bra, med främsta grunduppgifter i inventering (Äbin) och foder-

prognoser. Många pekar på att man gärna ser att Skogsstyrelsen etablerar metoderna än starkare och inte minst informerar och höjer kunskapsnivån om underlagen. De vanligaste önskemålen är att Skogsstyrelsen bör flytta fram sina positioner i älgförvaltningen (bland annat genom en tyngre roll i viltförvaltningsdelegationerna), presentera ekonomiska konsekvensanalyser av de samhällsekonomiska konsekvenserna av viltbetesskadorna samt öka myndighetens lokala närvaro.

Många upplever Mera Tall projektet som positivt. Om bara fler sätter tall menar man att skadorna också skulle bli betydligt hanterbarare. Man vill gärna se att initiativet sprider sig, alternativt att man tillämpar erfarenheterna på större arealer.

Problemen handlar inte bara om älg. Främst i syd nämns ökade stammar av dov- och kronvilt samt i några fall även vildsvin som ett kommande problem.

Slutsatser

Viltbetesskadorna ses av många som ett allvarligt problem, främst i trädslagsvalet i samband med föryngring men även biologisk mångfald nämns. Dock förefaller de geografiska skillnaderna mellan olika områden vara mycket stor. I stora områden upplevs inte skadorna utgöra något egentligt problem.

Huvudfåran i viltförvaltningen uppfattas som klar. Dialog, samverkan, bättre information, bättre sakunderlag, ökad kunskap hos berörda att kunna tolka och nyttja sakunderlagen och så vidare Någon för även problematiserande resonemang kring polluter-pay-principle.

Projektet Mera Tall uppfattas genomgående positivt.

Det finns förväntningar från företagen att Skogsstyrelsen ska bli aktivare i viltfrågan och ta en tydligare roll i älgförvaltningen. I rådgivningen förväntas Skogsstyrelsen tydligare visa på ekonomiska konsekvenserna av ett högt betestryck, för såväl den enskilde markägaren som för samhället i stort.

Sakfrågor 2015

Återkoppling från 2014

Under 2015 gjordes en återkoppling med respektive företag och intressent från dialogmöten 2014.

Miljöhänsyn

Målbilderna har implementerats på många av företagen, främst genom att styrdokument, traktordirektiv mm har reviderats och anpassats men också i form av utbildnings- och kalibreringsinsatser i egen regi eller tillsammans med Skogsstyrelsen.

Övriga frågor

Fler företag förefaller vara öppnare om de problem och utmaningar de står inför 2015 jämfört med 2014. Även till exempel när det gäller mjuka frågor som interna attitydproblem med mera.

Det finns även farhågor då sektorsdialog som skogspolitiskt instrument upplevs som otydligt. Särskilt Skogsstyrelsens arbete med systemtillsyn skapar frågor om myndighetens roll vid mötena.

Många efterfrågar att Skogsstyrelsen har en tydligare hållning i viltbetesfrågan och förväntar sig tydligare analyser och att betesskadorna belyses ur ett samhällsekonomiskt perspektiv.

Kulturmiljöhänsyn

Många företag ser skadorna som allvarliga problem, gör egna uppföljningar och återkopplar ofta direkt till sina maskinförare i fält. Man anser att berörda tjänstemän och maskinförare har nödvändig kompetens och upplever en förändrad attityd till frågan i det egna företaget.

Skogsstyrelsen är efterfrågad för fortsatt stöd i kalibreringar och uppdateringar, men även i mjukare frågor kopplat till attityd.

Många av de större företagen nämner också flera projekt som tagit hänsynsarbetet framåt, bland annat Hänsynsdialogen, Skogsforsks samverkansprojekt om kulturmiljöer samt flera samarbeten med länsstyrelserna.

De mindre företagen har genomgående inte kommit lika långt, vilket även uppmärksammas av bland annat Skogsindustrierna som efterfrågar ett samlat utbildningspaket för mindre företag.

De problem som finns är oftast kopplade till markberedning och brott på kommunikationskedjan. Den förhållandevis höga omsättningen på förare i markberedning ställer höga krav på företagets system.

En särskild diskussion fördes om hantering av identifierade men ej tidigare kända lämningar. Samtliga tillfrågade företag anger i sina rutiner att nya lämningar registreras i avverkningsanmälan och kommer på så sätt till myndigheternas kännedom. Lämningar som upptäcks i samband med röjning eller gallring hanteras dock endast i företagets egna system.

Röjning

Skogsföretagen delar Skogsstyrelsens bild av att röjningen ökat de senaste åren. Det finns en stor samsyn om behovet att utveckla och öka röjningsaktiviteten. Samtidigt upplevs röjning som svårarbetad, med låg direkt lönsamhet. Framst upplevs det vara små objekt inte blir röjda.

Skogsstyrelsen upplevs behöva bli bättre på att kommunicera värdet av röjning i sin helhet. Samtidigt finns en diskussion om att näringen bör ta ett större ansvar för kommunikationen. Flera virkesköpare ser en utveckling mot att gå från enbart att köpa virke till att ta på sig fler uppgifter, inklusive ungskogsskötsel.

Möjligheter till olika former av samverkan mellan myndighet och företag har diskuterats där erfarenhetsutbyten, pedagogik och argumentationsteknik kan vara viktiga inslag.

Det finns önskemål att Skogsstyrelsen tillgängliggör information om var det finns röjningsbehov (via Enforma).

Några av de större företagen har visat intresse för att skapa möjligheter till etablering av nyanlända i de gröna näringarna, till exempel med röjningsarbete. Nya möten planeras till våren.

Röjningsentreprenörer är en grupp som ofta försummas i företagens utbildningsinsatser.

Jämställdhet

Skogsföretagen delar i stort Skogsstyrelsens bild av jämställdheten i skogsbruket. Flera företag kopplar den till frågan om att skapa bilden av skogsbruket som en modern, attraktiv, jämställd näring med intressanta arbetsgivare. Signal att en större samlad satsning är på gång under 2016 i Skogsindustriernas regi.

Samtliga av de större skogsföretagen har någon form av jämställdhetsplan eller policy och har även formulerat målbilder och mål för jämställdhet, men mycket återstår att göra. Man är medveten om problemen med en starkt mansdominerad bransch där nya kvinnor har svårt att komma in. Många menar att frågan är svårarbetad och att lösningen ofta ligger hos någon annan.

Att dela erfarenheter mellan företagen är troligen en väg framåt. Det finns företag som arbetat målmedvetet och också kommit långt i sitt jämställdhetsarbete.

Bilagor

Bilaga 1	Diskussionsunderlag inför företagsbesök 2014	_____	28
Bilaga 2	Diskussionsunderlag inför sektorsdialog 2015	_____	34
Bilaga 3	Förteckning över företag och intressenter i sektorsdialog 2014	_____	40

Bilaga 1

Enheten för policy och analys
Svante Claesson
svante.claesson@skogsstyrelsen.se
Tfn 036-35 93 68

Datum
2014-07-01

Diskussionsunderlag inför företagsbesök 2014

Bakgrund och syfte

Skogsstyrelsen har för avsikt att under 2014 genomföra så kallade företagsbesök. Att Skogsstyrelsen på det här viset träffar företag och andra intressenter bilateralt är i sig inget nytt. Vad som är nytt är att myndigheten nu har en avsikt att samordna och systematisera dessa träffar på ett sätt som inte gjorts tidigare. En högre grad av samordning tror vi kan leda till ett större genomslag och en effektivare användning av både myndighetens och omvärldens resurser.

Dels så samordnas vem på Skogsstyrelsen som ska ta initiativ till och träffa vilket företag eller intressent, dels så samordnas vilka frågor som Skogsstyrelsen anser att vi behöver ta upp och slutligen så samordnas ett arbete med att dra gemensamma slutsatser från alla dessa träffar. Syftet med slutsatserna är att de ska hantera åtgärder som kan behöva genomföras baserat på synpunkter som framförts om myndigheten eller baserat på vår uppfattning om hur långt skogsbruket kommit i att hantera olika frågor.

Under 2014 kommer myndigheten att genomföra företagsbesök med cirka 70 företag som avverkar skog, på egen eller annans mark. Till dessa 70 företag så tillkommer ett mindre antal större markägare (utan egen avverkningsorganisation), branschorganisationer och ideella föreningar.

Denna promemoria är skriven för att utgöra underlag inför träffarna på central nivå med de 70 avverkande företagen. I promemorian tas upp fem områden som vi ser bör diskuteras under företagsbesöken. Varje avsnitt avslutas med ett antal frågeställningar. Till dessa fem områden kan komma ytterligare frågeställningar som är av särskild betydelse lokalt. Vi välkomnar naturligtvis även att respektive företag tar upp frågor som de anser är angelägna att diskutera.

De fem områdena är miljöhänsyn, kulturmiljöhänsyn, hantering av avverkningsanmälningar, förenkling för företagen och frågan om skog och vilt.

Generellt är syftet med mötena att ge en allmän överblick av respektive intressents arbete inom dessa områden och hitta konkreta åtgärder för att effektivisera/förbättra myndighetens eller företagets arbete och samverkan mellan intressenterna.

Miljöhänsyn

Skogsstyrelsen har under de senaste åren i bred samverkan med skogsbruket, andra myndigheter och ideella föreningar drivit projektet Dialog om miljöhänsyn. I korthet kan man säga att projektet motiverades av att det upplevdes finnas en otydlighet när det gäller frågan om miljöhänsyn. Otydligheten gällde dels samhällets förväntningar men även vad lagen kräver. Utöver detta så var de uppföljningar som genomfördes av miljöhänsyn av skogsbrukande företag och Skogsstyrelsen så olika uppbyggda att resultaten inte gick att jämföra.

Inom projektet har målbilder för god miljöhänsyn, nya föreskrifter och allmänna råd till 30 § SvL och grunderna till ett nytt uppföljningssystem för miljöhänsyn utvecklats.

Målbilderna för god miljöhänsyn syftar till att konkret och handfast tydliggöra samhällets förväntningar på den hänsyn som bör tas vid skogliga åtgärder. Skogsstyrelsen ser utvecklingen av målbilderna som grunden för ett långsiktigt arbete och har tagit initiativ till en brett sammansatt förvaltningsorganisation som långsiktigt ska vidareutveckla och komplettera målbilderna.

Arbetet med att ta fram ett nytt uppföljningssystem fortsätter i ett nytt projekt till vilket det knutits en expertgrupp med bred representation för förankring.

Från Skogsstyrelsen finns en förväntan på att de framtagna målbilderna omsätts i respektive företags styrande dokument och att man på sikt harmonierar egenuppföljningar som görs i skogsbruket efter den uppföljningsmetodik som är på väg att växa fram.

Skogsstyrelsen ser fortfarande brister i den hänsyn som tas vid förnygringsavverkning. Bristerna omfattar framför allt:

- hänsyn mot vatten och körskador
- kulturmiljöer och fornlämningar
- hänsynskrävande biotoper

Diskussionsfrågor – miljöhänsyn

1. Hur ser ni på ert hänsynstagande vid skogliga åtgärder? Vad är era styrkor respektive svagheter? Vad behöver utvecklas?
2. Hur ser ni på de målbilder för god miljöhänsyn som tagits fram inom projektet Dialog om miljöhänsyn? Någon del som behöver utvecklas vidare eller kompletteras?
3. Avser ni att inkludera målbilderna i er verksamhetsstyrning? Om i så fall hur gör ni det?
4. Hur ser ni att Skogsstyrelsen kan stödja er i arbetet att utveckla hänsynen?

Kulturmiljöhänsyn

Skogsstyrelsen och Riksantikvarieämbetet har i sin gemensamma hänsynsuppföljning konstaterat att andelen forn- och kulturlämningar som skadas i samband med skogliga åtgärder är oacceptabelt hög. Närmare 50 procent av kända och registrerade lämningar påverkas eller skadas. För att komma till rätta med detta problem måste myndigheter och skogsbruk samverka genom att ha en fortsatt dialog, information och framför allt ha en vilja att åstadkomma en förändring.

I projektet *Dialog om miljöhänsyn* har vi tagit fram målbilder för god miljöhänsyn. Skogsstyrelsen och RAÄ föreslår nu en vision som innebär att inga kända forn- och kulturlämningar ska skadas vid skogsbruk och om så sker ska skadorna återställas. Som en indikator ska minst 95 procent av de kända forn- och kulturlämningarna vara oskadade år 2020.

En viktig fråga i detta sammanhang är vilka förändringar och åtgärder som ni anser är nödvändiga för att nå ett bättre resultat i skogen. Är det genom ökad kunskap via utbildningar och kalibreringar eller är det via ändrade interna rutiner som bäst effekt nås.

Skogsstyrelsen kan, till exempel erbjuda er utbildningar, kalibreringar, inventeringar och andra tjänster, om ert företag är intresserade av detta. Det finns säkert annat som Skogsstyrelsen, Riksantikvarieämbetet och länsstyrelserna kan göra bättre för att underlätta ert arbete för en förbättrad kulturmiljöhänsyn (information, handläggning och enhetlighet).

För att få en bild över situationen på respektive företag kan Skogsstyrelsen också på ert initiativ erbjuda en årlig återkoppling av företagsspecifika resultat. Utifrån dessa kan vi sedan tillsammans diskutera slutsatser som ni drar utifrån de objekt, bra och dåliga exempel, som ni har stött på i er verksamhet. För vissa gånger fungerar ju faktiskt hänsynen till våra kulturmiljöer i skogen bra. Det är bra om vi i så fall får en kontaktperson som är mottagare och har ansvaret för att materialet följs upp och utvärderas.

Diskussionsfrågor – kulturmiljöhänsyn

1. Hur ni ser på visionen och indikatorn?
2. Vilka åtgärder ser ni är viktigast för er att vidta för att kulturmiljöhänsynen skall bli bättre, till exempel hur säkerställer ni att information når hela vägen ut?
3. Vilket stöd vill ni ha från Skogsstyrelsen i det här arbetet?

Förenklingar för företagen

Skogsstyrelsen har i uppdrag att förenkla för företagen. Regeringens målsättning med det här arbetet är att företagen ska uppleva en märkbar positiv förändring i sin vardag. Tidigare har Skogsstyrelsen konstaterat att förenklingsarbetet inom skogspolitiken i stor utsträckning handlar om att på olika sätt förenkla företagens myndighetskontakter, till exempel genom att utveckla e-tjänster. Arbetet med regelförenklingar pågår kontinuerligt, men potentialen för att åstadkomma större sådana bedöms vara begränsad.

Inom ramen för projektet En dörr in har Skogsstyrelsen utvecklat ett flertal e-tjänster riktat till olika målgrupper, såsom Mina sidor, Grönt kuvert, Skogens paragrafer, Skogens pärlor och en geodataportal. Sedan tidigare finns tjänsten Eavverka som är ett elektroniskt överföringsformat för anmälningar om föryngringsavverkning.

Under 2014 bedriver Skogsstyrelsen i samarbete med länsstyrelserna ett arbete med syftet att ta fram en gemensam inlämningsfunktion för alla skogliga ärenden.

Skogsstyrelsen arbetar även med att tillhandahålla data för att underlätta för företagen, till exempel genom det regeringsuppdrag myndigheten har att ta fram skogliga skattningar från Lantmäteriets nationella laserskanning.

När det gäller förenkling av regler så lämnade Skogsstyrelsen i mars 2012 in förslag till regeringen på förenklingar i skogsvårdslagen, skogsvårdsförordningen och i Skogsstyrelsens föreskrifter. Skogsstyrelsen har därefter genomfört de förenklingar som inte först kräver ändringar i lag eller förordning. Exempel på förslag till förenklingar som ligger på regeringens bord är förlängd giltighetstid för anmälan om avverkning från 3 till 5 år och förenklad redovisning av skyddsdikeyn.

Regelförenkling och att förtydliga regler pågår även i det löpande arbetet med att revidera föreskrifter: Skogsstyrelsen har under de senaste åren reviderat föreskrifterna till 30 § SvL och utvecklat nya föreskrifter till 12 kap. 6 § miljöbalken för att tydliggöra vilka åtgärder som faller under samrådsplikten.

Diskussionsfrågor – förenklingar för företagen

Vilka är de viktigaste åtgärderna Skogsstyrelsen kan göra för att förenkla för företaget i fråga om

- e-tjänster
- Regelförenklingar
- Övrigt

Hantering av avverkningsanmälningar

Skogsstyrelsen är angelägen om att anmälningar om föryngringsavverkning hanteras på ett, för såväl myndighet som berörda företag, rationellt och kostnadseffektivt sätt.

Skogsstyrelsen ser Eavverka som ett viktigt verktyg för att effektivisera hanteringen av avverkningsanmälningar. Dels leder Eavverka till minskad hantering eftersom inte uppgifterna behöver registreras på nytt hos myndigheten och dels så ökar Eavverka kvalitén på anmälan. En ökad kvalitet leder till ett minskat behov av att myndigheten begär kompletteringar på anmälan vilket spar tid för såväl myndigheten som respektive företag. Andelen anmälningar som inkommer via Eavverka har ökat under en rad av år men verkar nu stabiliserats på cirka 60 procent. Samtidigt ser vi att relativt många företag som infört Eavverka i sina system inte nyttjar systemet fullt ut. Bland de företag som haft Eavverka under en rad av år så varierar andelen anmälningar som kommer in den vägen mellan 50 procent och en bit över 90 procent.

Enligt skogsvårdsförordningen får Skogsstyrelsen medge undantag från 6 veckors regeln i skogsvårdslagen om det föreligger särskilda skäl. Särskilda skäl innebär i juridiskt språkbruk att det är omständigheter som bör förekomma i mindre än 5 procent av fallen under normala förhållanden. Omfattande stormskador eller andra plötsliga händelser är då inte att betrakta som normala förhållanden. Den 1 juni 2014 träder en ny förskrift i kraft som ersätter tidigare allmänna råd. I praktiken innebär ändringen att undantag inte bör medges för virkesbrist vid industri, löfte om prispåslag vid snabb leverans eller liknande situationer. Istället bör undantag i första hand vara föranledda av till exempel extrema vädersituationer, stormfällningar eller risk för insektsangrepp.

Som stöd för en diskussion om hanteringen av avverkningsanmälan har företagsvis statistik tagits fram som omfattar andel ansökta dispenser från 6 veckors regeln, andel som skickats in via Eavverka och andel med kompletteringsbehov.

Diskussionsfrågor – hantering av avverkningsanmälningar

1. Hur ser ni på Eavverka? Vad går att göra för att öka nyttjandegraden av Eavverka?
2. Vad går att göra för att minska kompletteringsbehoven på avverkningsanmälningarna, utöver att öka nyttjandegraden av Eavverka?
3. Ser ni att ni ligger på en rimlig nivå sökta dispenser från 6 veckors regeln, i förhållande till vad lagstiftaren har avsett? Om inte, vad kan göras för att minska andelen dispensansökningar?

Skog och vilt

Skogsstyrelsen arbetar för att skogens värden förvaltas i enlighet med samhällets intressen. Skogens vilda hjortdjur är en naturlig del i det skogliga ekosystemet. Viltstammarna är inte bara viktiga för ekologiska processer och den biologiska mångfalden, de bidrar även till viktiga samhällsvärden som till exempel friluftsliv, jakt och turism. Viltstammarna innebär för många markägare ett skogligt mervärde och har ett högt socialt värde för många människor. De kan dessutom vara en viktig komponent för att få människor att bo, leva och arbeta på landsbygden.

När viltstammarna, främst då klövviltet, inte är anpassade till landskapets förutsättningar ökar risken för skogsskador. Såväl tillgången på foder och förekomsten av rovdjur påverkar viltstammarnas täthet, men jakt är i de flesta fall den faktor som avgör stammarnas storlek.

När klövviltstammarna blir för höga i förhållande till fodertillgången uppstår skador på den produktiva skogen, vilket medför såväl en försämrad skogsproduktion som virkeskvalitet. Betestryck påverkar även skogens rekrytering och sammansättning av olika trädslag och därigenom den biologiska mångfalden. Denna påverkan kan även vara indirekt genom markägarnas val av trädslag vid förnyring för att undvika viltskador. Eftersom gran är bland de minst viltbegärliga trädslagen bidrar betestrycket till en förgraning av skogslandskapet. Viltet orsakar också ansenliga problem för vägtrafiken, med många olyckor och höga kostnader för samhället.

Ur skoglig synpunkt ser vi idag en utveckling där viltbetet innebär att skogsägare modifierar skogsskötseln i förhållande till vad forskning och praktisk erfarenhet visat sig vara fördelaktigt från skogliga perspektiv. Några modifieringar är:

- Trädslagsval vid föryngring. I stora delar av landet planteras gran på tallmark. Detta medför en lägre förväntad virkesproduktion samt ökad risk för kalamiteter såsom sjukdomar och stormskador.
- I stora delar av landet är det dessutom mycket svårt eller förenat med stora kostnader att föryngra med lövträd.
- Røjningar utförs senare för att bestånden ska ha hunnit ur älgbetningshöjd.
- Tvekan att föryngringsavverka på tallmark i områden med hög skaderisk.

Skogsstyrelsen anser att viltet är en nationell tillgång som ska nyttjas hållbart och med hänsyn till andra intressen. Viltstammarna ska inte orsaka skogsskador i sådan omfattning att de utgör hinder för att nå skogspolitikens produktions- och miljömål.

Diskussionsfrågor – Skog och vilt

1. Hur ser ni på beskrivningen ovan och Skogsstyrelsens uppfattning? Har ni en annan bild av läget och en annan syn på frågan?
2. Vilka är de viktigaste sakerna ni ser att ni kan göra för att förbättra situationen?
3. Hur ser ni att Skogsstyrelsen kan stötta er i det arbetet?

Bilaga 2

Raymond Wide
raymond.wide@skogsstyrelsen.se
Tfn 018-27 88 02

PM
Datum
2015-06-01

Diskussionsunderlag inför sektorsdialog 2015

Bakgrund och syfte

Skogsstyrelsen har under 2015 för avsikt att genomföra dialoger med i storleksordningen 150 företag och organisationer. Denna systematiska dialogansats inleddes 2014, då vi träffade ca 80 företag och organisationer och samtalade kring ämnena miljöhänsyn, kulturmiljöhänsyn, skogsbruk & vilt, e-tjänster samt regelförenklingar.

Syftet med slutsatserna är att de ska vägleda och stärka skogssektorns åtgärder för att uppnå dom skogspolitiska målen.

Responsen på träffarna har varit god, och de uppfattas som givande för både oss och de företag och organisationer vi besökt.

En viktig och återkommande synpunkt vi fått med oss är att vi behöver stärka det lokala perspektivet i dialogerna. Dialoger med skogsbrukets lokala företrädare har därför inletts under våren. Dagordningen i de lokala dialogerna är av öppen karaktär, med stora möjligheter att lyfta lokalspecifika frågor. Implementeringen av målbilder och kulturmiljöfrågorna kommer dock beröras på alla lokala träffar.

Vi kommer också att fortsätta dialogen med ett 20-tal avverkande företag på ledningsnivå. Denna promemoria är skriven för att utgöra underlag inför dessa träffar. I promemorian tas upp tre områden som vi ser som angelägna under företagsbesöken. Varje avsnitt avslutas med ett antal frågeställningar.

Årets tre områden är **Kulturmiljöhänsyn, Røjning** samt **Jämställdhet i skogsbruket**. Till dessa områden kan komma ytterligare frågeställningar som är av särskild betydelse för er – vi välkomnar att respektive företag tar upp frågor som de anser är angelägna att diskutera.

Generellt är syftet med mötena att ge en allmän överblick av respektive organisations arbete inom utvalda områden och tillsammans hitta konkreta åtgärder för att effektivisera/förbättra myndighetens eller företagets arbete.

Kulturmiljöhänsyn

- *Hur drivs arbetet vidare med att minska skadorna på forn- och kulturlämningar i skogen?*

Som underlag för diskussionen om kulturmiljöhänsynen 2014 redovisades bland annat följande:

- Hänsynsuppföljning visar att andelen forn- och kulturlämningar som skadas i samband med skogliga åtgärder är oacceptabelt hög. Nära 50 procent av lämningarna har påverkats negativt eller skadats. Några reella förbättringar har inte skett under de tjugo åren som uppföljningarna har pågått.
- Diskuterades vilka förändringar och åtgärder företagen ansåg var nödvändiga för att nå ett bättre resultat i skogen. Är det genom ökad kunskap via utbildningar och kalibreringar eller är det via ändrade interna rutiner som bäst effekt nås.

Genomgång, uppföljning av minnesanteckningarna från senaste mötet. Vilka åtaganden gjordes och läget för dessa?

De flesta ställer upp på att inga kända forn- och kulturlämningar ska skadas

Vid besöken 2014 framkom att de allra flesta ställer upp på visionen att inga kända forn- och kulturlämningar ska skadas vid skogsbruk. Några såg dock stora problem att klara de yttäckande lämningarna (fossila åkermarker) främst i södra Sverige och kolbottnar i mellansverige. Samtliga företag angav betydelsen av bra underlag och tog då upp traktdirektivet som ett sådant. Svårigheten att få ut informationen till samtliga led i avverkningskedjan, nämndes av flera. Men också vikten av att säkerställa agerande utifrån denna information.

Konkreta åtgärdsförslag har tagits fram

Under 2014 har Skogsstyrelsen och Riksantikvarieämbetet också genomfört ett gemensamt arbete och tagit fram konkreta åtgärdsförslag – *PM Bevara skogens kulturmiljöer*. Efter ett brett remissförfarande har myndigheterna beslutat om att genomföra samtliga föreslagna åtgärder som ligger på myndigheterna. De åtgärder som ligger på skogsbruket har Skogforsk delvis börjat arbeta med.

Läs gärna igenom de åtgärdsförslag som lämnats i PM Bevara skogens kulturmiljöer:

Skogsstyrelsen: www.skogsstyrelsen.se/Myndigheten/Projekt/Avslutade-projekt/Ovriga-projekt/Bevara-skogens-kulturmiljoer1/

Läs gärna igenom de åtgärdsförslag som Skogforsk arbetar vidare med:

Skogforsk: www.mynewsdesk.com/se/skogforsk/pressreleases/nytt-samarbete-ska-raedda-kulturlaemningarna-1110368

Går att få till snabba förbättringar

Under 2014 har några företag i norra Sverige genomfört ett antal åtgärder som snabbt visat sig få effekter. Genom att systematiskt angripa problemen har dessa företag lyckats

att vända trenden och markant minskat andelen skadade lämningar. Företagen har bland annat säkrat informationen och kommunikationen i hela avverkningskedjan samt sett till att alla led i avverkningskedjan har rätt kompetens.

Uppföljning av åtgärderna är viktigt

Det är företagen som i huvudsak själva sitter på lösningarna till problemen och det är därför viktigt att nu följa upp hur arbetet med att minska skadorna på våra forn- och kulturlämningar i skogen drivs vidare. Vad som hittills har gjorts och vad man tänker att göra framåt.

Diskussionsfrågor – kulturmiljöhänsyn

(Förslag inledning – Skogsstyrelsen redovisar kort åtgärdsförslagen i *PM Bevara skogens kulturmiljöer*.)

- *Vad har ni hittills gjort för att minska skadorna på våra forn- och kulturlämningar. Vilka är de viktigaste åtgärderna och vad avser ni att göra framåt?*
- *Vilka interna styrmedel har ni idag eller kan tänka er att utveckla med syfte att stärka drivkraften hos era medarbetar/organisation?*
- *Anser ni att det finns förslag i PM Bevara skogens kulturmiljöer som inte är nödvändiga att genomföra och vad är skälen till detta?*
- *Kulturmiljölagen och Skogsvårdslagen gäller oavsett om en lämning är registrerad eller inte. Hur resonerar ni kring detta och hur säkerställer ni att icke registrerade lämningar inte skadas?*

Röjning

Läget i röjningarna idag (2013-2015).

Röjningens omfattning och utförande har varierat relativt mycket genom åren. Under de senaste decennierna har omfattningen ökat kraftigt men utförs samtidigt senare i ungskogarnas utvecklingsfas.

Den årliga föryngringsavverkningen (årsytan) i landet uppgår till cirka 200 000 hektar. Merparten av den arealen kommer att röjas minst en gång i ungskogsfasen och i många fall anses två, eller ibland tre, röjningar behövas. Utebliven eller otillräcklig röjning kan innebära ett ackumulerat röjningsbehov och år 2002 var arealen som bedömdes ha ett omedelbart röjningsbehov en miljon hektar vilket kan kopplas till den minskade röjningsaktiviteten under nittiotalet.

Även om de årliga röjningsarealerna ökat kontinuerligt från mitten av 1990- talet och nu är uppe på samma nivåer som när de var som högst på 1980-talet har arealen med bedömt omedelbart röjningsbehov fortsatt att stiga. År 2010 uppgick arealen med omedelbart röjningsbehov till drygt 1,5 miljoner hektar, den högsta siffra som redovisats. Resultaten från åren därefter antyder ett möjligt trendbrott och arealen med omedelbart röjningsbehov är nu under 1,4 miljoner hektar.

Åtgärdsdiskussion

Storskogsbruket och merparten av de privata enskilda skogsägarna röjer det som ska röjas (det vill säga ”går igenom” alla ungskogsbestånd så de är bra utglesade vid 5 meter och vid 1:a gallring). Skogsstyrelsens bild är att det fungerar ganska bra med röjningen på den övervägande delen av marken och att det som sagt har blivit lite bättre jämfört med för cirka 10 år sedan.

Fokus bör därför läggas på hur vi får röjningsaktiviteten att öka hos den återstående andelen skogsägare. (Mycket grovt kan det röra sig om i storleksordningen var tredje privata enskilda skogsägare/ vart tredje bestånd).

De flesta (alla?) verktygen är kända.

Skogsstyrelsen kan bidra med utskick efter olika typer av analyser samt informationsinsatser och gruppvisa aktiviteter i övrigt. Vi kan mot avgift även genomföra utbildningar, kurser samt objektiva röjningsrådgivning i fält.

Diskussionsfrågor – röjning

- *Stämmer vår tillståndsbeskrivning ovan med er bild?*
- *Var finns bristerna, utmaningarna idag?*
- *Vilka interna styrmedel har ni idag eller kan tänka er att utveckla med syfte att stärka drivkraften hos era medarbetar/organisation?*
- *Datainformation – vad har ni idag, och vad skulle ni behöva?*
- *Förslag - hur kan näringen ytterligare bidra för att vi ska komma ifatt med röjningarna? Till exempel:*
 - *Förvaltningsuppdrag inkl. röjning.*
 - *Erbjuds röjningstjänster i övrigt, till exempel röjning i samband med virkesköp? Premieras detta på något sätt?*
 - *Hur jobbar ni med röjning i den skogliga rådgivningen?*
- *Vilka möjligheter och behov av samverkansmöjligheter mellan Skogsstyrelsen och skogsbruket kan ni se?*
 - *Aktiviteter, kampanjer, informationsutbyten...*

Miljöhänsyn vid röjning

Hänsyn vid röjning handlar mycket om att lämna löv som har chansen att bli kvar under hela omloppstiden. Dvs. snarare i grupper och/eller delar av ungskogen (typ fukt-svacka). Men det handlar också om att röja fram kulturlämningar, högstubbar, naturvärdesträd med mera.

Skogsstyrelsen (genom Riksskogstaxeringen) ger inte många svar på hur detta sköts idag. Vi gör heller inga egna uppföljningar i ungskog.

Diskussions frågor;

- *Hur ser ni på miljöhänsynen vid röjning?*
- *Vi har låg kunskap om hur hänsyn kan tas vid röjning - har skogsbruket smarta koncept/ instruktioner?*
- *Skogsstyrelsen ser ett behov av gemensamt utvecklingsarbete här. Hur ser ni på möjligheterna till det?*

Jämställdhet och kompetensförsörjning i skogsbruket

Jämställdhet i skogsbruket är ett av regeringen utpekat mål som Skogsstyrelsen avser att aktivt arbeta för att uppnå. Visionen är att kvinnor och män ska ha lika förutsättningar, rättigheter och möjligheter att utbilda sig skogligt på alla nivåer, att arbeta på lika villkor inom skogsbrukssektorn, samt att vara aktiva skogsägare med samma möjligheter oavsett kön.

I en utredning från Skogsstyrelsen 2011 konstaterades att även om kvinnliga skogsägare utgör nära 40 procent av skogsägarkåren är skogsbruket fortfarande en manlig domän. Det finns skillnader inom såväl manligt och kvinnligt ägande och förvärvs rätt, förvaltning och brukande samt bemötande och behandling som inte kan förklaras på annat sätt än genom skogsägarens könstillhörighet.

Andra studier och utredningar visar på liknande förhållanden inom såväl det skogliga utbildningsområdet som i skogliga arbetsorganisationer. Kvinnor och män har idag inte samma möjligheter till vare sig ett aktivt skogsbruk eller till ett jämställt arbetsliv eller en utbildning inom den skogliga sektorn. Orsakerna kan spåras till såväl strukturella som kulturella faktorer och att genusmedvetenhet och kunskap om jämställdhetsfrågor inte fullt ut integrerats i sektorn.

Det finns i många fall en uttryckt vilja hos sektorns organisationer att arbeta för en ökad jämställdhet i skogsbruket, Samtidigt är förändringstakten generellt sett låg och initiativen relativt få. För att en förändring ska kunna ske krävs ökad kunskap om vilka möjligheter och metoder som kan användas för att öka jämställdheten på alla nivåer.

I dessa ingår till exempel att arbeta aktivt med jämställdhetsintegrerande åtgärder, inklusive att presentera och analysera individbaserad statistik med kön som övergripande indelningsgrund samt att rekrytera in fler kvinnor på alla nivåer och inom alla arbetsområden där de är underrepresenterade.

Andra åtgärder handlar om att i sin interna och externa kommunikation medvetet välja ord, bilder eller förebilder som inte enbart är knutna till ett traditionellt manligt ideal i syfte att ändra bilden av skogsbruket som manligt dominerat såväl som arbetsplats eller i ägande och brukande.

Diskussionsfrågor – Jämställdhet

- *Ställer ni upp på beskrivningen ovan? Delar ni Skogsstyrelsens uppfattning?*
- *Om Ja – vad avser er organisation göra/har redan gjort för att uppnå jämställdhet inom er organisation?*
- *Hur arbetar ni för att säkra kompetensförsörjning?*
- *Vilket eventuellt stöd behövs från Skogsstyrelsen för att jämställdhetsmålet för sektorn ska kunna uppnås?*

Bilaga 3

Förteckning över företag och intressenter i sektorsdialoger 2014

A

Andersson skog AB
ATA Timber

B

Baroniet Adelswärd AB
Bergs Timber AB
BillerudKorsnäs AB (
BillerudKorsnäs AB (Kalix)
Bohlins Träexport AB
Boxholms skogar AB
Brevens Bruk
Brobergs skog AB

C

Callans Trä AB
Carsson & Persson Skogstjänst AB

D

Derome

E

Edsele såg AB

F

Friluftfrämjandet
Frödinge Skog

G

Gransjöverken AB
Gustafsborgs säteri
Göteborgs stift

H

HAL (AB Hilmer Andersson)
Hargs bruk
Hembygdsförbundet
Holmen skog AB
Hushållningssällskapet
Häckeberga säteri, Björnstorp- & Svens-
torps gods, Skabersjö gods och Näsby-
holms gods
Häradsskog
Höglands såg och hyvleri AB

I

Ingårps Trävaror

J

Jarl Timber AB
JG Anderssons söner AB

K

Karlstads stift

L

Levene Såg AB
Linköpings skogstjänst
LRF Skogsägarna
Lunds stift

M

Martinssons
Mellanskog
Moelven

Munkedals Skog AB

Munksjö Paper AB

N

Naturskyddsföreningen

Norra Skogsägarna

Norrskog

Nydala Trävaru AB

Nätraälven skog

P

Persson Invest

R

Rundvirke Skog

Rörvik Timber AB

S

SCA skog AB

Siljan Skog

Skogsam AB

Skogsindustrierna

Skogssällskapet

Skogstjänsten i Åtvidaberg

Skånetimmer AB

Stenvalls trä

StoraEnso skog

SUSAB Skogsutveckling i Syd AB

Sveaskog

Svenska Jägareförbundet

Sydved AB

Södra skogsägarna

T

Ture Johansson Trävaru AB

U

Uppsala Akademiförvaltning

Uppsala stift

V

Vadsbro Skog AB

Vida AB

Värendskog AB

Världsnaturfonden WWF

Västerås Stift

Västra Värmlands och Dals skogägar-
förening

Växjö stift

W

Wallnäs AB

Weda skog

Av Skogsstyrelsen publicerade Rapporter:

- 1988:1 Mallar för ståndortsbonitering; Lathund för 18 län i södra Sverige
- 1991:1 Tätortsnära skogsbruk
- 1992:3 Aktiva Natur- och Kulturvårdande åtgärder i skogsbruket
- 1993:7 Betespräglad äldre bondeskog – från naturvårdssynpunkt
- 1994:5 Historiska kartor – underlag för natur- och kulturmiljövård i skogen
- 1995:1 Planering av skogsbrukets hänsyn till vatten i ett avrinningsområde i Gävleborg
- 1995:2 SUMPSKOG – ekologi och skötsel
- 1996:1 Women in Forestry – What is their situation?
- 1996:2 Skogens kvinnor – Hur är läget?
- 1997:2 Naturvårdsutbildning (20 poäng) Hur gick det?
- 1997:5 Miljeu96 Rådgivning. Rapport från utvärdering av miljeurådgivningen
- 1997:6 Effekter av skogsbränsleuttag och askåterföring – en litteraturstudie
- 1997:7 Målgruppsanalys
- 1997:8 Effekter av tungmetallnedfall på skogslevande landsnäckor (with English Summary: The impact on forest land snails by atmospheric deposition of heavy metals)
- 1997:9 GIS-metodik för kartläggning av markförsurning – En pilotstudie i Jönköpings län
- 1998:1 Miljökonsekvensbeskrivning (MKB) av skogsbränsleuttag, asktillförsel och övrig näringskompensation
- 1998:3 Dalaskog – Pilotprojekt i landskapsanalys
- 1998:4 Användning av satellitdata – hitta avverkad skog och uppskatta lövröjningsbehov
- 1998:5 Baskatjoner och aciditet i svensk skogsmark – tillstånd och förändringar
- 1998:6 Övervakning av biologisk mångfald i det brukade skogslandskapet. With a summary in English: Monitoring of biodiversity in managed forests.
- 1998:7 Marksvampar i kalkbarrskogar och skogsbeten i Gotländska nyckelbiotoper
- 1999:1 Miljökonsekvensbeskrivning av Skogsstyrelsens förslag till åtgärdsprogram för kalkning och vitalisering
- 1999:2 Internationella konventioner och andra instrument som behandlar internationella skogsfrågor
- 2000:1 Samordnade åtgärder mot försurning av mark och vatten – Underlagsdokument till Nationell plan för kalkning av sjöar och vattendrag
- 2000:4 Skogsbruket i den lokala ekonomin
- 2000:5 Aska från biobränsle
- 2000:6 Skogsskadeinventering av bok och ek i Sydsverige 1999
- 2001:1 Landmolluskfaunans ekologi i sump- och myrskogar i mellersta Norrland, med jämförelser beträffande förhållandena i södra Sverige
- 2001:2 Arealförluster från skogliga avrinningsområden i Västra Götaland
- 2001:3 The proposals for action submitted by the Intergovernmental Panel on Forests (IPF) and the Intergovernmental Forum on Forests (IFF) – in the Swedish context
- 2001:4 Resultat från Skogsstyrelsens ekenkät 2000
- 2001:5 Effekter av kalkning i utströmningsområden med kalkkross 0 - 3 mm
- 2001:6 Biobränslen i Söderhamn
- 2001:7 Entreprenörer i skogsbruket 1993–1998
- 2001:8A Skogspolitisk historia
- 2001:8B Skogspolitiken idag – en beskrivning av den politik och övriga faktorer som påverkar skogen och skogsbruket
- 2001:8C Gröna planer
- 2001:8D Föryngring av skog
- 2001:8E Fornlämningar och kulturmiljöer i skogsmark
- 2001:8G Framtidens skog
- 2001:8H De skogliga aktörerna och skogspolitiken
- 2001:8I Skogsbilvägar
- 2001:8J Skogen sociala värden
- 2001:8K Arbetsmarknadspolitiska åtgärder i skogen
- 2001:8L Skogsvårdsorganisationens uppdragsverksamhet
- 2001:8M Skogsbruk och rennäring
- 2001:8O Skador på skog
- 2001:9 Projekterfarenheter av landskapsanalys i lokal samverkan – (LIFE 96 ENV S 367) Uthålligt skogsbruk byggt på landskapsanalys i lokal samverkan
- 2001:11A Strategier för åtgärder mot markförsurning
- 2001:11B Markförsurningsprocesser
- 2001:11C Effekter på biologisk mångfald av markförsurning och motåtgärder
- 2001:11D Urvalskriterier för bedömning av markförsurning

2001:11E	Effekter på kvävedynamiken av markförsurning och motåtgärder
2001:11F	Effekter på skogsproduktion av markförsurning och motåtgärder
2001:11G	Effekter på tungmetallers och cesiums rörlighet av markförsurning och motåtgärder
2002:1	Ekskador i Europa
2002:2	Gröna Huset, slutrapport
2002:3	Project experiences of landscape analysis with local participation – (LIFE 96 ENV S 367) Local participation in sustainable forest management based on landscape analysis
2002:4	Landskapsekologisk planering i Söderhamns kommun
2002:5	Miljöriktig vedeldning – Ett informationsprojekt i Söderhamn
2002:6	White backed woodpecker landscapes and new nature reserves
2002:7	ÄBIN Satellit
2002:8	Demonstration of Methods to monitor Sustainable Forestry, Final report Sweden
2002:9	Inventering av frötäktsbestånd av stjärkek, bergek och rödek under 2001 – Ekdöd, skötsel och naturvård
2002:10	A comparison between National Forest Programmes of some EU-member states
2002:11	Satellitbildsbaserade skattningar av skogliga variabler
2002:12	Skog & Miljö – Miljöbeskrivning av skogsmarken i Söderhamns kommun
2003:1	Övervakning av biologisk mångfald i skogen – En jämförelse av två metoder
2003:2	Fågelfaunan i olika skogsmiljöer – en studie på beståndsnivå
2003:3	Effektivare samråd mellan rennärning och skogsbruk – förbättrad dialog via ett utvecklat samrådsförfarande
2003:4	Projekt Nissadalen – En integrerad strategi för kalkning och askspridning i hela avrinningsområden
2003:5	Projekt Renbruksplan 2000–2002 Slutrapport, – ett planeringsverktyg för samebyarna
2003:6	Att mäta skogens biologiska mångfald – möjligheter och hinder för att följa upp skogspolitikens miljömål i Sverige
2003:7	Vilka botaniska naturvärden finns vid torplämningar i norra Uppland?
2003:8	Kalkgranskogar i Sverige och Norge – förslag till växtsociologisk klassificering
2003:9	Skogsägare på distans – Utvärdering av SVO:s riktade insatser för utbor
2003:10	The EU enlargement in 2004: analysis of the forestry situation and perspectives in relation to the present EU and Sweden
2004:1	Effektuppföljning skogsmarkskalkning tillväxt och trädvitalitet, 1990–2002
2004:2	Skogliga konsekvensanalyser 2003 – SKA 03
2004:3	Natur- och kulturinventeringen i Kronobergs län 1996–2001
2004:4	Naturlig förnygring av tall
2004:5	How Sweden meets the IPF requirements on nfp
2004:6	Synthesis of the model forest concept and its application to Vilhelmina model forest and Barents model forest network
2004:7	Vedlevande arters krav på substrat – sammanställning och analys av 3 600 arter
2004:8	EU-utvidningen och skogsindustrin – En analys av skogsindustrins betydelse för de nya medlemsländernas ekonomier
2004:10	Om virkesförrådets utveckling och dess påverkan på skogsbrukets lönsamhet under perioden 1980–2002
2004:11	Naturskydd och skogligt genbevarande
2004:12	När vi skogspolitikens mångfaldsmål på artnivå? – Åtgärdsförslag för uppföljning och metodutveckling
2005:1	Access to the forests for disabled people
2005:2	Tillgång till naturen för människor med funktionshinder
2005:3	Besöksstudier i naturområden – en handbok
2005:4	Visitor studies in nature areas – a manual
2005:5	Skogshistoria år från år 1177–2005
2005:6	Vägar till ett effektivare samarbete i den privata tätortsnära skogen
2005:7	Planering för rekreation – Grön skogsbruksplan i privatägd tätortsnära skog
2005:8a-8c	Report from Proceedings of ForestSAT 2005 in Borås May 31 – June 3
2005:9	Sammanställning av stormskador på skog i Sverige under de senaste 210 åren
2005:10	Frivilliga avsättningar – en del i Miljökvalitetsmålet Levande skogar
2005:11	Skogliga sektorsmål – förutsättningar och bakgrundsmaterial
2005:12	Målbilder för det skogliga sektorsmålet – hur går det med bevarandet av biologisk mångfald?
2005:13	Ekonomiska konsekvenser av de skogliga sektorsmålen
2005:14	Tio skogsägares erfarenheter av stormen
2005:15	Uppföljning av skador på fornlämningar och övriga kulturlämningar i skog
2005:16	Mykorrhizasvampar i örtrika granskogar – en metodstudie för att hitta värdefulla miljöer

2005:17	Forskningsseminarium skogsbruk – rennärning 11–12 augusti 2004
2005:18	Klassning av renbete med hjälp av ståndortsboniteringens vegetationstypsindelning
2005:19	Jämförelse av produktionspotential mellan tall, gran och björk på samma ståndort
2006:1	Kalkning och askspridning på skogsmark – redovisning av arealer som ingått i Skogsstyrelsens försöksverksamhet 1989–2003
2006:2	Satellitbildsanalys av skogsbilvägar över våtmarker
2006:3	Myllrande Våtmarker – Förslag till nationell uppföljning av delmålet om byggande av skogsbilvägar över värdefulla våtmarker
2006:4	Granbarkborren – en scenarioanalys för 2006–2009
2006:5	Överensstämmelse anmält och verkligt GROTT-uttag?
2006:6	Klimathotet och skogens biologiska mångfald
2006:7	Arenor för hållbart brukande av landskapets alla värden – begreppet Model Forest som ett exempel
2006:8	Analys av riskfaktorer efter stormen Gudrun
2006:9	Stormskadad skog – föryngring, skador och skötsel
2006:10	Miljökonsekvenser för vattenkvalitet, Underlagsrapport inom projektet Stormanalys
2006:11	Miljökonsekvenser för biologisk mångfald – Underlagsrapport inom projekt Stormanalys
2006:12	Ekonomiska och sociala konsekvenser i skogsbruket av stormen Gudrun
2006:13	Hur drabbades enskilda skogsägare av stormen Gudrun – Resultat av en enkätundersökning
2006:14	Riskhantering i skogsbruket
2006:15	Granbarkborrens utnyttjande av vindfällan under första sommaren efter stormen Gudrun – (The spruce bark beetle in wind-felled trees in the first summer following the storm Gudrun)
2006:16	Skogliga sektorsmål i ett internationellt sammanhang
2006:17	Skogen och ekosystemansatsen i Sverige
2006:18	Strategi för hantering av skogliga naturvärden i Norrtälje kommun (”Norrtäljeprojektet”)
2006:19	Kantzonen ekologiska roll i skogliga vattendrag – en litteraturöversikt
2006:20	Ägoslag i skogen – Förslag till indelning, begrepp och definitioner för skogsrelaterade ägoslag
2006:21	Regional produktionsanalys – Konsekvenser av olika miljöambitioner i länen Dalarna och Gävleborg
2006:22	Regional skoglig Produktionsanalys – Konsekvenser av olika skötselregimer
2006:23	Biomassaflöden i svensk skogsnäring 2004
2006:24	Trädbränslestatistik i Sverige – en förstudie
2006:25	Tillväxtstudie på Skogsstyrelsens obsytor
2006:26	Regional produktionsanalys – Uppskattning av tillgängligt trädbränsle i Dalarnas och Gävleborgs län
2006:27	Referenshägn som ett verktyg i vilt- och skogsförvaltning
2007:1	Utvärdering av ÅBIN
2007:2	Trädslagets betydelse för markens syra-basstatus – resultat från Ståndortskarteringen
2007:3	Älg- och rådjursstammarnas kostnader och värden
2007:4	Virkesbalanser för år 2004
2007:5	Life Forests for water – summary from the final seminar in Lycksele 22–24 August 2006
2007:6	Renskadorna i plant- och ungskog – en litteraturöversikt och analys av en taxeringsmetod
2007:7	Övervakning och klassificering av skogsvattendrag i enlighet med EU:s ramdirektiv för vatten – exempel från Emån och Öreälven
2007:8	Svenskt skogsbruk möter klimatförändringar
2007:9	Uppföljning av skador på fornlämningar i skogsmark
2007:10	Utgör kvävegödsling av skog en risk för Östersjön? Slutsatser från ett seminarium anordnat av Baltic Sea 2020 i samarbete med Skogsstyrelsen
2008:1	Arenas for Sustainable Use of All Values in the Landscape – the Model Forest concept as an example
2008:2	Samhällsekonomisk konsekvensanalys av skogsmarks- och ytvattenkalkning
2008:3	Mercury Loading from forest to surface waters: The effects of forest harvest and liming
2008:4	The impact of liming on ectomycorrhizal fungal communities in coniferous forests in Southern Sweden
2008:5	Långtidseffekter av kalkning på skogsmarkens kol- och kväveförråd
2008:6	Underlag för en nationell strategi för skötsel och skydd av sumpskogar
2008:7	Regionala analyser om kontinuitetsskogar och hyggesfritt skogsbruk
2008:8	Frötäkt och frötäktsområden av gran och tall i Sverige
2008:9	Vägledning vid skogsmarkskalkning
2008:10	Områden som skogsmarkskalkats inom Skogsstyrelsens försöksverksamhet 2005–2007
2008:11	Inventering av ädellövplanteringar på stormhyggen från 1999 i Skåne
2008:12	Aluminiumhalter i skogsbäckar och variationen med avrinningsområdenas egenskaper
2008:13	Åtgärder för ett uthålligt brukande av skogsmarken – resultat från studier finansierade inom Movib
2008:14	Användningen av växtskyddsmedel inom skogsbruket
2008:15	Skogsmarkskalkning

2008:16	Skogsmarkskalkningens effekter på kemin i mark, grundvatten och ytvatten i SKOKAL-områdena 16 år efter behandling
2008:18	Effekter av skogsbruk på rennäringsen – en litteraturstudie
2008:19	Hyggesfritt skogsbruk i ädellövskog – En litteratursammanställning
2008:20	Kontinuitetsskogar och hyggesfritt skogsbruk i ädellövskogar – slutrapport för delprojekt Ädellöv
2008:21	Skoglig kontinuitet och historiska kartor – en metodstudie för bokskog
2008:22	Kontinuitetsskogar och Kontinuitetsskogsbruk – Slutrapport för delprojekt Skötsel – hyggesfritt skogsbruk
2008:23	Naturkultur – Utvecklingen i försöksserien de 10 första åren
2008:24	Jämförelse av ekonomi och produktion mellan trakthyggesbruk och blädning i skittad granskog – analyser på beståndsnivå baserade på simulering
2008:25	Skogliga konsekvensanalyser 2008 – SKA–VB 08
2009:1	Åtgärdsplanering i reglerade vattendrag – arbetsgång och åtgärdsförslag i övre Ångermanälven
2009:2	Skog & Historia i Uppland – Gröna Jobb 2004–2008
2009:3	Utvärdering av metoder för kvantifiering av epifytiska hänglavar
2009:4	Kartläggning och Identifiering av kontinuitetsskog
2009:5	Skogsproduktion i stormområdet: Ett underlag för Skogsstyrelsens strategi för uthållig skogsproduktion
2009:6	Ekonomisk beskrivning av konsekvenser i samband med ledningsintrång i skogsmark
2009:7	Avverkning av nyckelbiotoper och objekt med höga naturvärden – en GIS-analys och inventeringsdata från Polytax
2009:8	Produktionsanalys i Gävleborgs län
2009:9	Skogsstyrelsens erfarenheter kring samarbetsnätverk i landskapet
2010:1	Förnygra – Vårda – Skydda – Underlag för Skogsstyrelsens strategi för hållbar skogsproduktion
2010:2	Effektiv rådgivning – Slutrapport
2010:3	Markägarenkäten. Skogsstyrelsens delrapport för undersökningarna om processen för formellt skydd 2005–2008
2010:4	Landskapsansats för bevarande av skoglig biologisk mångfald – en uppföljning av 1997 års regionala bristanalys, och om behovet av samverkan mellan aktörer
2010:5	Översyn av Skogsstyrelsens virkesmätningsföreskrifter – Analys och förslag
2010:6	Polytax 5/7 återväxttaxering: Resultat från 1999–2008
2010:7	Behöver omvandlingstalen mellan m ³ f ub och m ³ sk revideras? – En förstudie
2010:8	Åtgärdsprogram för bevarande av vitryggig hackspett och dess livsmiljöer 2005–2009 – Slutrapport
2010:9	Störningskänslighet hos lavar i barrskogar
2011:1	Polytax 5/7 återväxttaxering: Resultat från 1999–2009
2011:3	Möjligheter att förbättra målpuppfyllelse vad gäller miljöhänsyn vid förnygringsavverkning: Rapport efter en analys och rådgivande prioritering av åtgärder
2011:4	Fastighetsavtal – vidareutveckling av modell till flygfärdig produkt, Slutrapport
2011:5	Nedre Ångermanälven och Faxälven – förslag till miljöförbättrande åtgärder
2011:6	Upprättade renbruksplaner – 2005–2010
2011:7	Kontinuitetsskogar och hyggesfritt skogsbruk – Slutrapport för delprojekt naturvärden
2011:8	Utredningsrapport – Långsiktig plan för Skogsstyrelsens inventeringar och uppföljningar
2012:1	Kommunikationsstrategi för Renbruksplan
2012:2	Förstudierapport, dialog och samverkan mellan skogsbruk och rennäringsen
2012:3	Hänsyn till kulturmiljöer – resultat från P3 2008–2011
2012:4	Kalibrering för samsyn över myndighetsgränserna avseende olika former av dikningsåtgärder i skogsmark
2012:5	Skogsbrukets frivilliga avsättningar
2012:6	Långsiktiga effekter på vattenkemi, öringsbestånd och bottenfauna efter ask- och kalkbehandling i hela avrinningsområden i brukad skogsmark – utvärdering 13 år efter åtgärder mot försurning
2012:7	Nationella skogliga produktionsmål – Uppföljning av 2005 års sektorsmål
2012:8	Kommunikationsstrategi för Renbruksplan – Är det en fungerande modell för samebyarna vid samråd?
2012:9	Ökade risker för skador på skog och åtgärder för att minska riskerna
2012:10	Hänsynsuppföljning – grunder
2012:11	Virkesproduktion och inväxning i skittad skog efter höggallring
2012:12	Tillståndet för skogsgenetiska resurser i Sverige. Rapport till FAO
2013:1	Återväxtstöd efter stormen Gudrun
2013:2	Förändringar i återväxtkvalitet, val av förnygringsmetoder och trädslagsanvändning mellan 1999 och 2012
2013:3	Hänsyn till forn- och kulturlämningar – Resultat från Kulturpolytaxen 2012

2013:4	Hänsynsuppföljning – underlag inför detaljerad kravspecifikation, En delleverans från Dialog om miljöhänsyn
2013:5	Målbilder för god miljöhänsyn – En delleverans från Dialog om miljöhänsyn
2014:1	Effekter av kvävegödsling på skogsmark – Kunskapssammanställning utförd av SLU på begäran av Skogsstyrelsen
2014:2	Renbruksplan – från tanke till verklighet
2014:3	Användning och betydelsen av RenGIS i samrådsprocessen med andra markanvändare
2014:4	Hänsynen till forn- och kulturlämningar – Resultat från Hänsynsuppföljning Kulturmiljöer 2013
2014:5	Förstudie – systemtillsyn och systemdialog
2014:6	Renbruksplankoncept – ett redskap för samhällsplanering
2014:7	Förstudie – Artskydd i skogen – Slutrapport
2015:1	Miljöövervakning på Obsytorna 1984–2013 – Beskrivning, resultat, utvärdering och framtid
2015:2	Skogsmarksgödsling med kväve – Kunskapssammanställning inför Skogsstyrelsens översyn av föreskrifter och allmänna råd om kvävegödsling
2015:3	Vegetativt förökad skogsodlingsmaterial
2015:4	Global framtida efterfrågan på och möjligt utbud av virkesråvara
2015:5	Satellitbildskartering av lämnad miljöhänsyn i skogsbruket – en landskapsansats
2015:6	Lägsta ålder för förnygringsavverkning (LÅF) – en analys av följder av att sänka åldrarna i norra Sverige till samma nivå som i södra Sverige
2015:7	Hänsynen till forn- och kulturlämningar – Resultat från Hänsynsuppföljning Kulturmiljöer 2014
2015:8	Uppföljning av skogliga åtgärder längs vattendrag för att gynna lövträd och lövträdetablering.
2015:9	Ångermanälvprojektet – förslag till miljöförbättrande åtgärder i mellersta Ångermanälven och nedre Fjällsjöälven
2015:10	Skogliga konsekvensanalyser 2015 – SKA
2015:11	Analys av miljöförhållanden i de skogliga konsekvensanalyserna 2015 – SKA 15
2015:12	Effekter av ett förändrat klimat – SKA 15
2015:13	Uppföljning av skogliga åtgärder längs vattendrag för att gynna lövträd och lövträdetablering
2016:01	Uppföljning av biologisk mångfald i skog med höga naturvärden – Metodik och genomförande
2016:02	Effekter av klimatförändringar på skogen och behov av anpassning i skogsbruket
2016:03	Kunskapssammanställning skogsbruk på torvmark
2016:04	Alternativa skogsskötselmetoder i Vildmarksriket – ett pilotprojekt
2016:05	Hänsyn till forn- och kulturlämningar – Resultat från hänsynsuppföljning Kulturmiljöer 2015

Av Skogsstyrelsen publicerade Meddelanden:

1991:2	Vägplan -90
1991:5	Ekologiska effekter av skogsbränsleuttag
1995:2	Gallringsundersökning 92
1995:3	Kontrolltaxering av nyckelbiotoper
1996:1	Skogsstyrelsens anslag för tillämpad skogsproduktionsforskning
1997:1	Naturskydd och naturhänsyn i skogen
1997:2	Skogsvårdsorganisationens årskonferens 1996
1998:1	Skogsvårdsorganisationens Utvärdering av Skogspolitiken
1998:2	Skogliga aktörer och den nya skogspolitiken
1998:3	Förnygringsavverkning och skogsbilvägar
1998:4	Miljöhänsyn vid förnygringsavverkning – Delresultat från Polytax
1998:5	Beståndsanläggning
1998:6	Naturskydd och miljöarbete
1998:7	Röjningsundersökning 1997
1998:8	Gallringsundersökning 1997
1998:9	Skadebilden beträffande fasta fornlämningar och övriga kulturmiljövärden
1998:10	Produktionskonsekvenser av den nya skogspolitiken
1998:11	SMILE – Uppföljning av sumpskogsskötsel
1998:12	Sköter vi ädellövskogen? – Ett projekt inom SMILE
1998:13	Riksdagens skogspolitiska intentioner. Om mål som uppdrag till en myndighet
1998:14	Swedish forest policy in an international perspective. (Utfört av FAO)
1998:15	Produktion eller miljö. (En mediaundersökning utförd av Göteborgs universitet)
1998:16	De trädbevuxna impedimentens betydelse som livsmiljöer för skogslevande växt- och djurarter
1998:17	Verksamhet inom Skogsvårdsorganisationen som kan utnyttjas i den nationella miljöövervakning
1998:19	Skogsvårdsorganisationens årskonferens 1998
1999:1	Nyckelbiotopsinventeringen 1993–1998. Slutrapport
1999:3	Sveriges sumpskogar. Resultat av sumpskogsinventeringen 1990–1998

2001:1	Skogsvårdsorganisationens Årskonferens 2000
2001:2	Rekommendationer vid uttag av skogsbränsle och kompensationsgödsling
2001:3	Kontrollinventering av nyckelbiotoper år 2000
2001:4	Åtgärder mot markförsurning och för ett uthålligt brukande av skogsmarken
2001:5	Miljöövervakning av Biologisk mångfald i Nyckelbiotoper
2001:6	Utvärdering av samråden 1998 Skogsbruk – rennärning
2002:1	Skogsvårdsorganisationens utvärdering av skogspolitikens effekter – SUS 2001
2002:2	Skog för naturvårdsändamål – uppföljning av områdesskydd, frivilliga avsättningar, samt miljöhänsyn vid föryngringsavverkning
2002:4	Action plan to counteract soil acidification and to promote sustainable use of forestland
2002:6	Skogsmarksgödsling – effekter på skogshushållning, ekonomi, sysselsättning och miljön
2003:1	Skogsvårdsorganisationens Årskonferens 2002
2003:2	Konsekvenser av ett förbud mot permetrinbehandling av skogsplantor
2004:1	Kontinuitetsskogar – en förstudie
2004:2	Landskapsekologiska kärnområden – LEKO, Redovisning av ett projekt 1999–2003
2004:3	Skogens sociala värden
2004:4	Inventering av nyckelbiotoper – Resultat 2003
2006:1	Stormen 2005 – en skoglig analys
2007:1	Övervakning av insektsangrepp – Slutrapport från Skogsstyrelsens regeringsuppdrag
2007:2	Kvävegödsling av skogsmark
2007:3	Skogsstyrelsens inventering av nyckelbiotoper – Resultat till och med 2006
2007:4	Fördjupad utvärdering av Levande skogar
2007:5	Hållbart nyttjande av skog
2008:1	Kontinuitetsskogar och hyggesfritt skogsbruk
2008:2	Rekommendationer vid uttag av avverkningsrester och askåterföring
2008:3	Skogsbrukets frivilliga avsättningar
2008:4	Rundvirkes- och skogsbränslebalanser för år 2007 – SKA-VB 08
2009:1	Dikesrensningens regelverk
2009:2	Viltanpassad Skogsskötsel – Skogliga åtgärder för att minska skador
2009:3	Ny metod och nya definitioner i uppföljningen av frivilliga avsättningar
2009:4	Stubbskörd – kunskapssammanställning och Skogsstyrelsens rekommendationer
2009:5	Vidareutveckling av pågående viltskadeinventeringar
2009:6	En märkbar förändring i skogsägarnas vardag – Projekt Skogsägarnas myndighetskontakter
2009:7	Regler om användning av främmande trädslag
2010:1	Vattenförvaltningen i skogen
2010:2	Nationell tillämpning av FLEGT – Forest Law Enforcement, Governance and Trade
2011:1	Tillsyn enl 9 kap miljöbalken av verksamhet på mark som omfattas av skogsvårdslagen
2011:2	Skogs- och miljöpolitiska mål – brister, orsaker och förslag på åtgärder
2011:3	Skogliga inventeringsmetoder i en kunskapsbaserad älgförvaltning
2011:4	Uppdrag om nationella bestämmelser som kompletterar EU:s timmerförordning samt om revidering av virkesmätningstagstiftningen
2011:5	Uppföljning av hänsyn till rennärningen
2011:6	Översyn av föreskrifter och allmänna råd för 30 paragrafen SvL – Del 1
2011:7	Hjortdjurens inverkan på tillväxt av produktionsträd och rekrytering av betesbegärliga trädslag – problembeskrivning, orsaker och förslag till åtgärder
2012:1	Förslag på regelförenklingar i skogsvårdslagstiftningen
2012:2	Uppdrag om nationella bestämmelser som kompletterar EU:s timmerförordning
2012:3	Beredskap vid skador på skog
2013:1	Dialog och samverkan mellan skogsbruk och rennärning
2013:2	Uppdrag om förslag till ny lagstiftning om virkesmätning
2013:3	Adaptiv skogsskötsel
2013:4	Ask och askskottsjukan i Sverige
2013:5	Förstudie om ett nationellt skogsprogram för Sverige – Förslag och ställningstaganden
2013:6	Förstudie om ett nationellt skogsprogram för Sverige – omvärldsanalys
2013:7	Ökad jämställdhet bland skogsägare
2013:8	Naturvårdsavtal för områden med sociala värden
2013:9	Skogens sociala värden – en kunskapssammanställning
2014:1	Översyn av föreskrifter och allmänna råd till 30 § SvL – Del 2
2014:2	Skogslandskapets vatten – en lägesbeskrivning av arbetet med styrmedel och åtgärder
2015:1	Förenkling i skogsvårdslagstiftningen – Redovisning av regeringsuppdrag
2015:2	Redovisning av arbete med skogens sociala värde

2015:3	Skogsbränslebalanser för år 2013 – SKA 15
2015:4	Renskogsavtal och lägesbeskrivning i frågor om skogsbruk–rennäring
2015:5	Informationsbehov för god miljöhänsyn
2015:6	Utvärdering av ekonomiska stöd
2016:1	Kunskapsplattform för skogsproduktion – Tillståndet i skogen, problem och tänkbara insatser och åtgärder
2016:2	Analys av hur Skogsstyrelsen verkar för att miljömålen ska nås
2016:3	Delrapport - Främja anställning av nyanlända i de gröna näringarna och naturvården
2016:4	Skogliga skattningar från laserdata
2016:5	Kulturarv i skogen

Beställning av Rapporter och Meddelanden

Skogsstyrelsen,
Böcker och Broschyrer
551 83 JÖNKÖPING
Telefon: 036 – 35 93 40
växel 036 – 35 93 00
fax 036 – 19 06 22
e-post: bocker@skogsstyrelsen.se
www.skogsstyrelsen.se/bocker

I Skogsstyrelsens Meddelande-serie publiceras redogörelser, utredningar med mera av officiell karaktär.

Innehållet överensstämmer med myndighetens policy.

I Skogsstyrelsens Rapport-serie publiceras redogörelser och utredningar med mera för vars innehåll författaren/författarna själva ansvarar.

Skogsstyrelsen publicerar dessutom fortlöpande: Foldrar, broschyrer, böcker med mera inom skilda skogliga ämnesområden. Skogsstyrelsen är också utgivare av tidningen Skogseko.

Sektorsdialog introducerades som ett nytt skogspolitiskt instrument år 2014 av Skogsstyrelsen. I Meddelandet redovisas hur sektorsdialogerna har genomförts och de huvudsakliga slutsatser Skogsstyrelsen drar av arbetet hitintills.

Skogssektorn har varit positiv till initiativet. Skogsstyrelsen kan bland annat konstatera en viss spridning mellan företagen inom skogsnäringen avseende attityder, kunskaper, ambitioner, utmaningar och behov av stöd. Denna spridning gör att Skogsstyrelsen kan behöva ompröva sitt arbetssätt och synen på ”skogsbruket” som samlad företeelse.